

Амели

НОТОМЪ

Зимно
пътуване

Clibri

АМЕЛИ НОТОМБ ЗИМНО ПЪТУВАНЕ

Превод: Светла Лекарска

chitanka.info

Като всички останали и аз се нервирам, когато ме претърсват по летищата. Досега не се е случвало да не предизвикам прословутото бипкане и мъжки ръце да не ме опипат от глава до пети. Веднъж не се стърпях и казах: „Наистина ли смятате, че искам да взривя самолета?“

Идеята явно не беше добра и ме принуди да се съблека. Хората нямат чувство за хумор.

Днес отново ме претърсват и се нервирам. Знам, че бипкането сега ще започне и мъжки ръце ще ме опипат от глава до пети.

Само че този път в 13,30 и наистина ще взривя самолета.

Шуберт композира песенния цикъл „Зимно пътуване“. Амели Нотомб пише своя осемнайсети минироман „Зимно пътуване“. Не че между двете творби има нещо общо. Просто героят на романа си тананика мотиви от цикъла, а навън е студено. Героят носи странното име Зоил, героинята пък е Астролаб. Има и една писателка аутистка Алиенор. Зоил е лудо влюбен в Астролаб, която пък е до смърт предана на Алиенор. В историята се намесват и халюциогенни гъби, и любовта на Алфред Айфел, а защо Зоил иска да взривя самолета, Амели Нотомб ще ни обясни постепенно, като ни разкрие отношенията му с двете героини и със света. И като ни предложи още едно от своите занимателни четива, изпълнени с фантазия и ирония.

Предпочетох полет от летище „Шарл де Гол“, а не от „Орли“, и си имам сериозна причина за това — летището на Роаси е много по-красиво и приятно, дестинациите са много по-разнообразни и далечни, безмитните магазини предлагат повече възможности. Но основната причина е, че в тоалетните на Орли има служителки по чистотата.

Не е въпросът в това, че трябва да им се плаща — човек винаги ще намери някоя дребна монета в джоба си. Друго не понасям — да виждам съществуването, което ще почисти след мен. Унизително е и за двама ни. Без да се хваля, аз съм деликатен човек.

Днес смятам особено често да посещавам тоалетните. За първи път се каня да взривя самолет. А и за последен, защото ще бъда в него. Опитвах се да намеря по-изгодно за мен разрешение, но не намерих. За един обикновен гражданин подобен акт задължително включва самоубийство. Другият вариант е да си част от международна организация, но това не е по вкуса ми.

Нямам душа на конспиратор. Не се вписвам в колектив. Не че имам нещо против хората, дори проявявам склонност към приятелство и любов, но обичам да действам сам. Как човек да извърши велики дела, ако някой непрекъснато му се мотае в краката? Има случаи, в които можеш да разчиташ само на себе си.

Да пристигнеш някъде прекалено рано е проява на неточност. Аз съм от този тип хора — толкова ме е страх да не закъснея, че неизменно подранявам.

Днес чупя собствения си рекорд и се представям на гишето в 8,30. Госпожицата ми предлага място в по-ранен самолет. Отказвам.

Петте часа чакане няма да са толкова дълги, тъй като си нося бележник и писалка. До четирийсетата си година успях да избегна срамното изкушение на писането, но очевидно престъпните деяния от само себе си водят до такава необходимост. Няма страшно, понеже драсканиците ми ще гръмнат заедно с мен при експлозията. Няма да ми се наложи да предлагам ръкописа си на някой издател и уж равнодушно да го питам за мнението му.

Бипкането при проверката за първи път ме разсмя. Както се очакваше, мъжки ръце ме опипаха от главата до петите. Смехът ми им се видя подозрителен, но аз им обясних, че имам гъдел. Когато

обърнаха чантата ми наопаки, прехапах бузите си, за да не прихна отново. Все още не разполагах с оръжието на престъплението. Малко по-късно купих нужния материал в един от безмитните магазини.

В момента е 9,30. Пред себе си имам четири часа, за да задоволя странната потребност от написването на нещо, което никога няма да бъде прочетено. Казват, че пред очите на умирация за секунда преминава целият му живот. Като на филм. Скоро ще разбера дали е вярно. За нищо на света не бих искал да пропусна този *best of* на моята житейска история. Може би пиша, за да подготвя работата на монтажиста, който ще подбира кадрите, за да подчертая най-хубавите моменти и да му предложи да зареже онези, които са били без значение за мен.

А може би пиша, защото се страхувам, че такъв филм няма. Не е изключено това да е измислица и всъщност да си умираме глупаво, без да виждаме каквото и да е. Би ме огорчило да изчезна, без да изживея трансa на равносметката. Предвидливо ще се опитам да си направя този клип в писмена форма.

Това ме подсеща за моята четиринайсетгодишна племенница Алисия, която седи и гледа MTV, откакто се е родила. Казах ѝ, че като заутира, ще види видеоклип, който ще започне с *Take That* и ще завърши с *Coldplay*. Тя се усмихна, а майка ѝ ме попита защо съм така агресивен с детето. Ако това е агресия, какво ли би казала сестра ми за моята роля в експлозията на Боинг 747?

Мисля по въпроса, разбира се. Атенатите се правят главно, за да се говори за тях в тези планетарни клюкарници медиите. Самолет се взривява не заради едното удоволствие, а за да попаднеш на първа страница на вестниците. Ако медиите изчезнат, терористите ще се окажат безработни. Но това няма скоро да се случи.

Мисля, че към 14 часа, хайде да е в 14,30, като се имат предвид вечните закъснения, славата ми ще е в ръцете на CNN, агенция Франс прес и т.н. Като си представя само лицето на снаха ми, докато гледа новините в 20 часа... „Казах ти, че брат ти е ненормален!“ Това ме изпълва с гордост. Благодарение на мен Алисия за първи път в живота си няма да гледа MTV, а някой друг канал. Едва ли ще е доволна.

Уместно е отсега да се насладя на предизвиканото от мен негодувание, тъй като после няма да ме има. Чрез писането човек може предварително да се порадва на бъдещата си репутация на покойник.

А реакцията на моите родители? Баща ми ще каже: „Винаги съм знаел, че вторият ми син е особен. Прилича на мен.“ Майка ми пък бързо ще измисли автентични спомени, предрекли съдбата ми: „Когато беше на осем години, правеше самолети от «Лего» и после ги мятеше върху сглобения замък.“

От своя страна сестра ми ще се разнежи над истински случки без никаква връзка с атентата: „Той дълго гледаше бонбоните в шепата си, преди да ги изяде.“

Брат ми, ако жена му изобщо го остави да говори, ще каже, че не е могло да се очаква друго, като се има предвид името ми. Прав ще бъде.

Докато съм бил в корема на майка си, родителите ми решили, че ще съм момиче и ще се казвам Зое. „Прекрасно име, което означава живот!“, казвали те. „И което се римува с твоето“, казвали на Клое, която вече била очарована от бъдещата си сестричка. Те били толкова удовлетворени от своя първи син — сериозния Ерик, че появата на второ момче им се виждала излишна. Зое не можела да бъде друго, освен една малка двойничка на прелестната Клое.

Родил съм се с досадно опровержение между краката. Те го приели позитивно, но продължили да държат на името Зое и упорито да му търсят мъжки еквивалент. В някаква стара енциклопедия открили името Зоил и ме нарекли така, без дори да се поинтересуват от значението му. Така ме обрекли на уникалност.

Научих наизуст шестте реда, посветени на Зоил в речника на чуждите имена: „Зоил (на гр. Зоилос) — гръцки софист (Амфиполис или Ефес, ок. IV в.). Известен най-вече със зловната си, дребнава критика към Омир, той бил наречен «Омиромастикс» (Омировата напаст). Смята се, че такова било заглавието на книгата, в която, изхождайки от здравия разум, се опитал да докаже колко абсурден е прекрасният епос.“

Името навлязло и в обикновения език. Гьоте, убеден в собствения си гений, окачествил като зоилисти презрително настроените към него критици. От една филоложка енциклопедия научих, че Зоил дори е бил линчуван от тълпата заради отношението

си към „Одисея“ и че вследствие на това умрял. Каква героична епоха, в която почитателите на едно литературно произведение без колебание убиват заядливите му критици!

Накратко, Зоил бил противен и жалък кретен, което обяснява защо никой никога не е нарекъл детето си с неговото име. С изключение на родителите ми, разбира се.

Когато на дванайсет години разбрах кой е печалният ми адаш, поисках обяснение от баща ми, а той се измъкна с думите: „Никой не знае нищо за него“. Майка ми беше още по-забавна.

— Остави хорските приказки!

— Мамо, това го пише в енциклопедията!

— Ако трябваше да вярваме на всичко, което се пише...

— Трябва! — отговорих аз упорито.

Тогавата избра по-подла аргументация.

— Прав е бил, съгласи се, че „Илиада“ е малко разтеглена.

Никога нямаше да признае, че не я е чела.

Да ми бяха дали името на друг софист — Горгий, Протагор или пък Зенон, чиято интелигентност винаги е впечатлявала хората... Наречен на най-презрения древен философ, не можех да очаквам блестящо бъдеще.

На петнайсет години хванах бика за рогата и реших да изпреваря съдбата, като се опитам да превода Омир.

През ноември имахме една седмица училищна ваканция. Родителите ми притежаваха барака в края на гората, където понякога ходехме, за да сме сред природата. Поисках им ключовете.

— Какво ще правиш там сам? — попита баща ми.

— Ще превеждам „Илиада“ и „Одисея“.

— Вече са прекрасно преведени.

— Знам. Но когато човек превежда една книга, между него и текста се поражда много по-силна връзка, отколкото при четенето.

— Да не би да искаш да опровергаеш съименника си?

— Не знам. Преди да си изградя мнение, трябва да опозная произведението в дълбочина.

До селото отидох с влак, оттам до къщата вървах пеша десетина километра. С възмущение усещах тежестта на стария речник и на двете

книги в раницата ми.

Пристигнах късно в петък вечер. В къщурката беше смразяващо студено. Запалих огън в камината, сгуших се в един фотьойл и се завих с няколко одеяла. Студът така ме изтощи, че съм заспал.

Събудих се объркан рано на другата сутрин. Въглените гreeха с червена светлина в сумрака. Мисълта за това, което ме очакваше, ме изпълваше с възторг — на петнайсет години щях да прекарам девет дни напълно сам и да се запозная в подробности с най-почитаното произведение в историята. Хвърлих един пън в камината и си направих кафе. Преместих една масичка близо до огъня и поставих върху нея речника и книгите. Взех празна тетрадка и се потопих в гнева на Ахила.

От време на време вдигах очи от текста, за да се насладя на мига. „Осъзнай величието на това, което се случва“, повтарях си мислено. Непрекъснато го осъзнавах. Дните отминаваха, а свръхвъзбудата ми не спадеше — трудният гръцки език подхранваше *ad libitum*^[1] самочувствието ми на завоевател. Често забелязвах, че превеждам несравнимо по-добре в момента на писането, което предполагаше преминаване на мисълта през телесна част, съставена от шия, рамо и дясна ръка. Реших да помогна на мозъка с цялото си тяло. Когато някой стих упорито криеше смисъла си, започвах да го скандирам с крака и лява ръка. При липса на резултат припявах на висок глас. Ако и това не помагаше, уморен от битката, отивах да се облекча в тоалетната. После търсените думи идваха от само себе си.

В началото много се чудех. Трябваше ли всеки път да се облекчавам, за да достигна до смисъла, и колко литра вода се налагаше да изпия, за да превода двете тухли? После разбрах, че уринирането няма нищо общо. Механизмът на успеха се коренеше в извървяването на няколкото крачки до тоалетната. Така призовавах краката си на помощ. Явно това означава изразът „провървя ми“.

Свикнах да се разхождам привечер в гората. Големите дървесни сенки и леденият въздух ме въодушевяваха. Имах чувството, че се сблъсквам с мощно вражеско обкръжение. Перипатетик^[2] по душа, чувствах как разходката доставя на мозъка ми силата, която му липсваше. Връщах се и запълвах белите полета в превода.

Деветте дни не стигнаха да преведа дори половината на „Илиада“. Въпреки това се прибрах в града като победител. Бях преживял прекрасна идилия, която ме свързваше с Омир завинаги.

Двайсет и пет години изминаха оттогава и трябва да призная, че не помня нито един стих, но не съм забравил най-важното — изключителната енергия на този екстаз, плодовитостта на един мозък, който работи на пълен режим, възползвайки се от силата на цялата природа. На петнайсет години интелигентността притежава плам, който не бива да се изпуска, защото, подобно на някои комети, повече никога не се завръща.

След ваканцията се опитах да разкажа на съучениците си какво ми се е случило. Никой не пожела да ме изслуша. Това не ме учуди — хората не ме забелязваха, никога не се бяха интересували от мен. Липсваше ми харизма и се ядосвах, че това ми носи страдание. Какво толкова? И сам трябваше да се досетя, че близкото общуване с Омир не може да развълнува шепя гимназисти. А и защо ли ми трябваше да ги впечатлявам?

През пубертета се появява екзистенциалният въпрос за излъчването: какво излъчване ще имам, в светлина ли ще живея или на тъмно? Искаше ми се да мога да избирам, но не можех. Нещо необяснимо ме обричаше на сянката. А тя можеше да ми хареса само ако беше мой личен избор.

Иначе и аз като другите харесвах харизматичните хора. Когато слушах Фред Варнус и Стив Караван, изпадах в плен на чара им. Бях неспособен да обясня как го правят, но изживявах въздействието им възторжено. Знаех, че тази мистерия е по-силна от мен.

В Западна Европа отдавна не е имало война. Косата на смъртта поражда по друг начин поколенията на дългите мирни периоди. Имената на нови, неизброими жертви на посредствеността се изписват всяка година върху надгробния камък на човечеството. Тези хора не са се укривали от битките, нито са били дезертьори, някои от тях дори на петнайсет години са били живи богове. Не преувеличавам — в тръгналия на бой юноша има нещо божествено. От Варнус и Караван струеше свещен огън.

На осемнайсет години Варнус вече беше мъртъв. Приеха го в университета и още на следващия ден брилянтният му мозък захвана да зубри изтърканите фрази на един или друг професор. Караван издържа по-дълго. Замина за Нови Орлеан да се учи от най-добрите блус музиканти. Веднъж го чух да свири и ме побиха тръпки. Беше на около трийсет, когато го срещнах в един супермаркет. Буташе количка, пълна с бири. Напълно равнодушно ми каза, че му е дошло до гуша от блуса и е по-скоро доволен, че „принципът на реалността“ го е върнал обратно на земята. Не посмях да попитам дали така нарича кашоните с бира.

Посредствеността не винаги избира професионалната област, за да започне да унищожава. Понякога победите ѝ са много по-дискретни. Споменах за двете момчета, които на петнайсет години бяха на „ти“ с божественото, но Оная с косата не се нахвърля само върху елита. Без значение дали го съзнаваме или не, ние всички сме изпратени на фронта и има хиляди начини да бъдем победени.

Списъкът на жертвите не съществува в писмен вид и не знаем със сигурност кой е в него, както и дали самите ние фигурираме там. Но не можем да се съмняваме в съществуването на бойното поле. На четирийсет години оцелелите са толкова малобройни, че ни обзема дълбока скръб. На четирийсет години неизбежно сме в траур.

Не смятам, че посредствеността ме е унищожила. Винаги съм бил нащрек в това отношение и съм се слушвал за тревожни сигнали. Най-сигурният от тях е следният: докато не започнем да изпитваме радост от чуждия провал, все още можем да се гледаме в огледалото, без да изпитваме срам. Насладата от нечия посредственост е върхът на посредствеността.

Съхранил съм способността си да страдам за упадъка на моите познати. Наскоро срещнах Лаура, която ми беше чудесна приятелка по време на следването. Попитах я дали знае нещо за Виолет — красавицата на випуска. Тя тържествуващо ми каза, че Виолет е наддала трийсет килограма и е по-сбръчкана от злата фея Карабос. Радостта ѝ ме смрази. Окончателно ме разочарова, когато се възмути, че съжалявам за пропадналата кариера на Стив Караван.

— Защо го упрекваш?

— Не го упреквам. Просто е жалко, че заряза музиката. Беше толкова талантлив.

— Това, че се взимаш за гений, не ти помага да си плащаш сметките.

Още по-грозна от самата фраза беше злобата, която струеше от нея.

— Значи според теб Стив си е въобразявал, че е гений? Никога ли не ти е хрумвало, че може наистина да е бил?

— Е, имаше някакъв дребен талант, като всеки от нас.

Нямаше смисъл да продължавам. И без това трудно се издържа на тирадите на добромислещите, а когато доловим огромната омраза, която се крие зад тях, нещата стават непоносими.

Омраза — това е думата. Вследствие на намесата ми след няколко часа моят самолет ще избухне. Въпреки предпазните мерки ще има поне сто убити. Невинни жертви, казвам го без ирония. Кой съм аз, че да укорявам другите за омразата, която изпитват?

Имам нужда да напиша, по-скоро за себе си, че не съм терорист. Терористът действа в името на някакво свое искане. Аз нямам такова. Доволен съм, че се различавам от онази сган, която измисля разни оправдания за омразата си.

Мразя омразата, но въпреки това я изпитвам. Позната ми е нейната отрова, която заразява кръвта с едно-единствено ухапване и разяжда плътта до кокал. Това, което се каня да направя, е израз на чиста омраза. Ако бях терорист, щях да надяна на омразата си политическа, националистическа или религиозна маска. Аз обаче съм честно чудовище и не се опитвам да пришия към отвращението си кауза, цел или благородни помисли. Самата мисъл за разрушение в името на идеал ми е противна.

От Троя насам никой не си прави илюзии — убиваме, за да убиваме, подпалваме, за да подпалваме и после лесно намираме начин да обосновем действията си. Това не е опит за оправдание, защото никой няма да прочете писанията ми. Просто искам да си изясня нещата. Макар и преднамерено, престъплението, което ще извърша, е напълно импулсивно. Достатъчно ми беше да съхраня непокътнат порива на моята омраза, да не я оставя да се слегне, да стане блудкава и мудна.

След неизбежната ми смърт ще ме смятат за такъв, какъвто не съм, но не ми пука, че ще остана неразбран от хора, които презирам. Злото си има своята суета, която ме кара да мисля, че след въздушната катастрофа ще ме наричат мерзавец, боклук или луд, но не и терорист.

Не става дума и за това да придам някакъв смисъл на живота си — той си има такъв. Винаги съм се изумявал, че има толкова много хора, които страдат заради това, че животът им няма смисъл. Те ми приличат на онези глезли, които, застанали пред препълнените си гардероби, се оплакват, че нямат какво да облекат. Самият факт, че живееш, носи смисъл. Да живееш точно на тази планета, добавя още смисъл. Да живееш сред хората, също добавя смисъл и т.н. Несериозно е да се твърди, че животът е безсмислен. В моя случай може да се каже, че до този момент животът ми нямаше цел. И ми беше добре. Беше един непреходен живот. Живеех си идеално и можех да карам така в пълно доволство. Но се намеси съдбата.

Съдбата живееше в един тавански апартамент. От петнайсет години насам работата ми се състои в това да предлагам отоплителни системи на новодомци. В зависимост от инсталацията — за да не кажа от мизерните условия — ги ориентирам към EDF^[3] или GDF^[4], за чийто служител минавам. Изчислявам и отпускам кредити, ако попадна на социални случаи, които не могат да бъдат определени като крайно нуждаещи се. Работя в Париж и знам какво са способни да понесат хората, за да живеят в този град.

С остатък от благоприличие някои ме уверяват, че лошото състояние на жилището им е временно. „Току-що се нанесохме, нали разбирате...“ Съгласявам се, но знам, че в повечето случаи няма да настъпи никакво подобрене. Единствената промяна се състои в натрупването на нови проблеми, които се наслагват върху първоначалната мизерия.

Официалната версия е, че обичам професията си, защото ми позволява да срещам удивителни хора. Вярно е. Но по-точно ще бъде да кажа, че тази длъжност подхранва природното ми любопитство. Харесва ми да разкривам истината за местоживеенето, ужасяващите бордеи, с които хората неизбежно се примиряват.

В любопитството ми няма никакво сеирджийство. И на мен не ми е радостно, като видя бедната си стая. Просто поставям пръст в раната на една несподелена тайна — човешкият вид живее в условия,

не по-добри от тези на плъховете. Съществата в рекламите и филмите се придвижват из разкошни палати и изискани будоари. За петнайсет години практика не съм виждал някой да обитава подобни райски кътчета.

В един декемврийски ден имах среща с новопристигнала жителка на квартала Монторгъой. От регистъра беше видно, че е писателка. Развълнувах се — не си спомнях някога да съм посещавал човек с такава професия.

За моя голяма изненада бях посрещнат не от една, а от две жени. Първата беше леко ненормална и не мърдаше от канапето, откъдето ме поздрави с носов звук. Другата, очарователна и жизнена, ме покани да вляза. Изисканите ѝ маниери контрастираха със състоянието на жилището. Таванският апартамент въобще нямаше отопление.

— Как живеете тук? — попитах, ужасен от смразяващия студ.

— Както виждате — отговори тя, като посочи дрехите си и тези на ненормалната.

Двете жени носеха по петнайсетина вълнени пуловера под още толкова палта, шалове и шапки. Ненормалната приличаше на йети в бавно развиващ се вариант. Хубавичката запазваше грациозното си излъчване дори и в този вид. За момент се замислих дали двете не живеят на семейни начала. Сякаш в отговор на този незададен въпрос жалкото създание започна да бълва мехурчета. Не, нямаше как да са заедно. Почувствах облекчение.

— И как издържате? — попитах глупаво.

— Нямаме избор — отговори тя.

Дебилката, като всички подобни, изглеждаше без възраст. Хубавата трябва да беше на двайсет и пет-трийсет години. В документите пишеше А. Малез.

А като Агата? Анна? Аурелия?

Не ми влизаше в работата да я питам за малкото ѝ име. Като оглеждах помещенията, с учудване установих, че водата в тоалетната не е замръзнала. Температурата в апартамента беше десет градуса. Студено, разбира се, но имах чувството, че е с още десет градуса по-студено. Чудех се защо. Огледах почти изцяло остъкления таван. Изолацията беше плачевна и въздушното течение вледеняваше

костите. Пресметнах набързо, че ремонтът би струвал колосална сума. Най-лошото бе, че нищо не можеше да се направи преди лятото, защото трябваше да се свали целият покрив. Казах ѝ го. Тя избухна в смях.

— Нямам и едно евро за целта. Вложихме всичките си пари в покупката на този апартамент.

„Вложихме“? Сигурно бяха сестри.

— Но можете да вземете заем и за известно време да отидете да живеете при някой близък.

— Нямаме си никого.

Наистина трогателно — две храбри сирачета, едното от които готово за лудницата.

— Не можете да изкарате зимата така — казах аз.

— Ще се наложи. Нямаме резервен вариант.

— Мога да ви намеря място в приют.

— Дума да не става. Не се оплакваме от нищо. Не сме искали да ни посещавате.

Този отбранителен тон смрази сърцето ми.

— А как успявате да заспите през нощта?

— Слагам грейки в леглото и се притискаме една в друга под завивките.

Вече имах обяснение за присъствието на ненормалната — тя заместваше отоплението. По силата на професията си отлично познавах възловото значение на тази функция в подобряването на жилищните условия.

Гордостта на госпожицата ми харесваше. Смело реших да се пробвам.

— Не мога да си тръгна, без да ви предложа някаква помощ, съдействие или посредничество.

— И какво предлагате?

— Мога да ви донеса електрически радиатори. Безплатно.

— Няма да можем да платим сметката за електричество.

— EDF разполага с фонд за уреждане на подобни проблеми.

— Не сме крайно нуждаещи се.

— Поведението ви е достойно, но хроничният бронхит не е измислица и може да прерасне в плеврит. Случаите все повече зачестяват.

— Ние се радваме на отлично здраве.

Жената ставаше враждебна. Разбрах, че ме подканят да си тръгвам. Единственото, което постигнах, бе нова среща за уплътняване на тавана с найлон.

— Ще бъде грозно — каза тя.

— Но временно — отговорих с помирителна усмивка.

Оставих за следващия път въпросите, които умирах да ѝ задам.

Щом излязох навън, се затичах към книжарницата при халите, където потърсих романите на А. Малез. Попаднах на „Халосни патрони“ от Алиенор Малез. Алиенор! Беше толкова хубаво, че онемях.

След като прочетох романа, се запитах с известен страх дали тези халосни патрони са по-безопасни от истинските. Не успях да си отговоря, нито да разбера дали романът ми харесва, както е трудно човек да реши кое е по-добре — да го уцели отровна стрела между очите или да плува с ранен крак сред стадо акули.

Но имаше и позитивна страна — облекчението, което изпитах, когато свърших книгата. Бях страдал по време на четенето, макар и не по литературни причини. Впрочем много ми хареса, че нямаше снимка на авторката върху обложката — в днешно време е все по-трудно да избягаш от тези писателски физиономии в едър план. Бях очарован, че не си бяха послужили с пленителното лице на госпожица Малез за търговска примамка. Справката не уточняваше възрастта на писателката, а само, че става дума за един от най-обещаващите таланти на нейното поколение. Можеше да се заключи, че книгата притежава качества.

От рубриката „От същия автор“ разбрах, че този не е първият ѝ роман. Вече бяха публикувани „Без упойка“, „In Vivo“, „Взлом“ и „Последен стадий“. Изпитах отчаянието на рицар, който, току-що спечелил победа, разбира, че дамата на сърцето му го изправя пред четири нови изпитания от същия характер.

Поръчах романите в кварталната книжарница и зачаках трескаво следващата среща. Дали да не поискам да ми напише посвещение? Добра ли е тази идея? Ако бях писател, щеше ли това да ми хареса? Няма ли да ѝ се стори неуместно или прекалено фамилиарно, няма ли

да реши, че се намесвам в личния ѝ живот? Тези етични въпроси мъчеха съвестта ми и изпълваха ограниченото ми социално пространство.

В уречения ден сложих „Халосни куршуми“ в раницата си без ясен план за действие. Толкова бях мислил за сияйната Алиенор, че в себе си я наричах „Диамант“. Трябваше да внимавам да не я назова така на глас. Трудна работа — все едно да имаш спешна нужда от красота и да не изпиташ благодарност към арфист, който точно в този момент изпълнява Дебюси.

Алиенор ме прие с учтивост, от която ме заболя. Ненормалната ѝ дружка седеше в своя ъгъл и ядеше димящо пюре. „Стопля“, каза тя със заешката си уста. Съгласих се и се захванах за работа. Опъването на найлона се оказа по-трудно, отколкото си мислех. Писателката ми помогна и аз със срам си помислих, че ако не беше тя, щях да я оставя на течение до завръщането ми с цял екип работници.

— Виждате ли, че не е толкова грозно — казах, когато инсталирането свърши.

— Небето заслужава нещо по-добро от пластмасова завеса — отговори тя. — Кога ще я махнете?

— Има време, току-що я сложихме. На ваше място не бих пипал нищо преди края на април.

От голямата чанта, в която донесох найлона, извадих най-малкия модел радиатор за лъчисто отопление.

— Вече имате изолация и си струва да затоплите стаята — казах аз. — Този модел консумира много по-малко ток от конвекторите.

— Не съм ви искала нищо.

— Не сте длъжни да го ползвате, но не ме карайте да го мъкна цял ден напред-назад. Оставям го тук, ще го прибера в края на април заедно с найлона.

Тя свали ръкавиците си и едва докосна радиатора, сякаш той беше натрапено домашно животно. На едната ѝ ръка видях ужасна рана и не можах да сдържа реакцията си.

— Нищо особено — каза тя. — Електрическата грейка избухна, докато спях. Добре, че минах само с изгаряне на ръката.

— Бяхте ли на лекар?

— Няма нужда. Изглежда страшно заради мехурчетата, но не е опасно.

Тя отново сложи ръкавиците си. В апартамента беше толкова студено, че въздухът можеше да се нареже на кубчета. При мисълта да оставя момичето в тази ледена килия сърцето ми се сви.

— Успявате ли да пишете тук? — измънках.

— Алиенор! Питат те нещо!

Ненормалната доби слисан вид, който обаче беше нищо в сравнение с моя. Какво! Тя ли е писателката?

— Успявате ли да пишете тук? — повторих с ужас, взрян в остатъците от пюрето по устата ѝ.

— Харесва ми — отговори заешката уста.

За да прикрия уплаха си, отидох да взема книгата от раницата си.

— Виж — каза хубавицата, — господинът е донесъл твоя роман. Искаш ли да му го надпишеш?

Създанието издаде някакво радостно къркорене, което май означаваше съгласие. Предпочитах хубавата да ѝ подаде книгата, но събрах кураж и я връчих на противната заедно с една писалка, която ѝ направи голямо впечатление.

— Това е писалката на господина. Трябва да му я върнеш — каза тази, чието име не знаех.

Алиенор... Откакто разбрах кой носи това име, то се беше променило и вече ми звучеше като „Alien“. Да, тя приличаше на извънземното нещо от филма. Сигурно заради това така ме плашеше.

— Наблизо има кафене — казах на хубавата. — Искате ли да изпием по чаша?

Тя обясни на лудата, че ще излезе за малко с господина, и ѝ предложи през това време да напише посвещение, достойно за таланта ѝ. Питам се какво ли може да означават понятия като достойно и недостойно в нейното състояние на зомби.

Сигурно тези въпроси се четяха в очите ми, защото щом седнахме в кафенето, хубавата веднага заговори.

— Знам, трудно е да се повярва, че една такава писателка всъщност е бавно развиваща се. Не възразявайте, думата е грозна, но е точна и не я намирам за неуважителна. Алиенор е бавна. Направо е шампион, ако се съди по времето, което ѝ е нужно, за да свърши и най-дребното нещо. Начинът ѝ на изразяване е напълно лишен от баналности, с каквито нашата реч изобилства.

— Не това ме учудва най-много. Книгата ѝ е брутална, а Алиенор изглежда така нежна и мила.

— Мислите, че нежните писатели пишат нежни книги? — попита тя.

Почувствах се като царя на кретените и я оставих да говори.

— Имате право за едно — продължи тя. — Алиенор е нежна и мила. Наистина е такава, няма задни мисли. Ако не бях аз, издателите щяха да я разорят.

— Неин агент ли сте?

— В известен смисъл, макар и да нямаме договор. Запознах се с нея при публикуването на първия ѝ роман преди пет години. Стилът ѝ ми беше харесал и отидох на Салона на книгата, за да ми надпише романа си. На задната корица издателската къща уточняваше, че Алиенор Малез е автентична и неповторима и че „нейната различност обогатява нашето общество“. Когато я видях, изпаднах в шок. Невинността ѝ бодеше очите. Вместо да надписва книгите, които ѝ подаваха, или да лепне комерсиална усмивка на лицето си, тя старателно си бъркаше в носа и нехаеше за неодобрителните погледи на околните. В този момент видях как една жена се приближи до нея и я смушка в кръста, докато с другата ръка подканящо ѝ подаваше писалка. Тогава разбрах, че Алиенор има нужда от закрила.

— На корицата на „Халосни патрони“ не е уточнено, че е... различна.

— От втората ѝ книга нататък внимавах това да не се прави. Шокираше ме идеята на издателя да използва състоянието ѝ като търговски аргумент. Книгите ѝ могат да се четат и без да сме запознати с този детайл. Когато го убедих повече да не споменава проблема ѝ, издателят се опита да публикува снимката ѝ. То си беше същото, тъй като лицето на Алиенор говори само по себе си. Възпротивих се и на това намерение.

— С успех.

— Да. В началото най-трудно ми беше да стигна до Алиенор. Не че тя криеше координатите си, просто не ги знаеше. Бях принудена да я проследя. И така открих тайната — нейният издател я държеше затворена в миниатюрна гарсонiera. Сама с един магнетофон. Някаква надзирателка минаваше вечер да изслуша записа, на който Алиенор диктуваше следващия си роман. Ако тя преценеше, че Алиенор е

работила добре, ѝ оставяше много храна. Иначе нищо. Алиенор обожава да яде. Впрочем тя не осъзнаваше този шантаж.

— Отвратително.

— Най-лошото бе, че не можех да направя нищо. След дълги проучвания издирих родителите ѝ, които тези измамници, издателите, бяха уверили, че дъщеря им си живее прекрасно в Париж. Разказах им истината. Това ги възмути, но ми признаха, че нямат сили да се грижат за Алиенор. Казах им, че съм готова да я приема в моя дом и да бдя над нея. Добре, че те не бяха придирчиви, защото навремето живеех в невероятна дупка в Гут д'Ор. В сравнение с нея сегашният ни апартамент, купен с авторските права на Алиенор, е палат. Вие бяхте шокиран, че нямаме отопление. В Гут д'Ор нямахме не само отопление, но и течаща вода.

— Издателят не се ли опита да ви попречи?

— Да, разбира се, само че родителите на Алиенор ме определиха за неин опекун, което защитаваше и двете ни. Но аз не я смятам за моя питомница, още повече че тя е с три години по-голяма от мен. Всъщност я обичам като сестра, макар животът с нея не винаги да е лесен.

— А аз смятах, че вие сте писателката.

— Странно. Преди да срещна Алиенор, и аз като повечето хора смятах, че мога да пиша. Откакто тя ми диктува текстовете си, разбрах какво ме различава от истинския писател.

— Тя ви диктува?

— Да. На нея ѝ е много трудно да пише на ръка. А клавиатурата на компютъра направо я парализира.

— Не е ли мъчително за вас?

— Това е любимото ми задължение. Когато бях обикновена читателка на Алиенор, не си давах сметка за нейното изкуство. Ясната ѝ проза насърчава към писане, защото човек си мисли, че е лесно. Всеки читател би трябвало да преписва текстовете, които харесва — това е най-добрият начин да проумее защо го възхищават. Прекалено бързият прочит не дава възможност да се разбере какво се крие зад привидната простота.

— Гласът ѝ е странен, трудно я разбирам.

— Това е част от нейния проблем. Трябва да се свикне с дикцията ѝ.

— От какво точно страда?

— Рядка форма на аутизъм — болестта на Пньо. По името на доктор Пньо, описал умствената недостатъчност, известна още като „лек аутизъм“. Един от проблемите на страдащите от нея е, че не се защитават от агресията, не я схващат като такава.

Помислих и казах:

— Но в нейната книга...

— Да. Но то е, защото Алиенор е писател. В качеството си на писател тя успява да формулира неща, които не вижда във всекидневието. Уви, далеч не всички страдащи от аутизъм имат тази дарба.

— Значи нейният талант няма нищо общо с медицинския ѝ проблем?

— Напротив. Талантът ѝ представлява имунна защита срещу болестта. Изпитвам ужас от теорията за необходимото зло, но трябва да се признае, че без този аутизъм Алиенор не би развила такъв стил на писане.

— Освен че пишете под диктовката ѝ, какво друго правите за нея?

— Аз съм посредник между Алиенор и света. Това е важна функция — преговарям с издатели, грижа се за нейното физическо и психическо здраве, купувам ѝ храна, дрехи и книги, подбирам музиката, която слуша, водя я на кино, готвя ѝ, помагам ѝ да се къпе...

— Тя не може ли сама да се къпе?

— Алиенор възприема телесната мръсотия като нещо забавно и не разбира защо трябва да се мие.

— Намирам, че сте голяма куражлийка — казах, като си представих въпросното къпане.

— Аз ѝ дължа много. Живея на нейни разноски.

— Но правите всичко за нея, заслужено е.

— Ако не беше тя, щях да работя нещо обикновено и досадно. Благодарение на нея животът ми може да се нарече живот, наистина ѝ дължа всичко.

Тези думи ме поразиха. Струваше ми се, че не бих понесъл и за миг такова битие, а тя беше страшно доволна!

Уплаших се да не се окаже някаква светица. Заради раздражението, което предизвикват у мен, светиците ми оказват

някакво особено еротично въздействие. Не исках да изпитвам точно това към тази млада жена.

— Как се казвате? — попитах, за да сложа край на всичкото това благородство.

Тя се усмихна като картоиграч, хвърлил силен коз.

— Астролаб.

Ако се хранех в този момент, сигурно щях да се задавя.

— Но това е мъжко име! — възкликнах.

— А, най-после някой да го знае!

— Това е синът на Елоиза и Абелар!

— Да не би в EDF да назначават специалисти по схоластика?

— Как им е хрумнало на вашите родители да ви нарекат Астролаб?

— Вие поне разбирате, че това не е някакъв псевдоним, който съм си избрала, за да шашкам хората.

Така беше. На гърба си бях изпитал какво е да имаш родители, които избират ненормални имена за потомците си.

— Майка ми се казваше Елоиза — продължи тя, — а баща ми Пиер, малкото име на Абелар. Дотук нищо странно. Малко след като съм била зачената, баща ми станал фанатичен почитател на Фидел Кастро и изоставил майка ми, за да отиде да живее в Куба. Мама се правеше, че смята „кастрист“ и „кастрат“ за думи с един и същи корен. За отмъщение ме нарекла Астролаб, надявайки се така да предизвика у баща ми някаква реакция. Той обаче така и не се върна.

— Не е много честно да дадеш на детето си някакво име за отмъщение.

— И аз мисля така. Но в същото време харесвам името си.

— И с основание. То е прекрасно.

Искаше ми се и тя да прояви любопитство. Уви, тя не ме попита как се казвам. Така че реших сам да ѝ кажа. След като ѝ обясних кой е Зоил, заключих:

— Ние с вас имаме нещо общо — шантави лични имена, които родителите ни са ни дали с престъпна нехайност.

— Може и така да се каже — каза тя с хладния тон на човек, който иска да приключи разговора. — Алиенор сигурно вече е надписала книгата. Да идем да си я вземете. Мисля, че отнех доста от скъпоценното ви време.

Почувствах, че ме отблъсква. Къде ли бях сбъркал? На помощ ми се притече Алиенор, която с очарован вид ми подаде книгата. Бе написала: „За господина, целувки, Алиенор“.

— Тя ви харесва — отбеляза Астролаб разнежено.

Явно отново се издигах в очите ѝ. За да не развалям постигнатото, веднага си тръгнах. От благодарност реших да прочета много внимателно книгите на тази писателка.

Разбира се, че се каня да взривя самолета единствено заради Астролаб. Тази идея би я ужасила. Така да е — има жени, които човек обича въпреки волята им, и дела, които извършва въпреки волята си.

Но би било прекалено да се каже, че ако чувствата ми бяха срещнали разбиране, нямаше да се превърна в начинаещ highjacker^[5]. Първо, защото не знам какво означава да отговорят на чувствата ти. Кога една любов може да бъде смятана за успешна? После, дори и със сигурност да бях успял в любовта, не гарантирам, че нямаше все пак да посветя тази неделя на разрушителната си акция.

Когато Астролаб разбере какво съм направил, тя ще ме презре, ще ме намрази, ще прокълне мига, в който сме се срещнали, ще скъса писмата ми или, още по-лошо, ще ги занесе в полицията... Несъмнено ще занимавам мислите ѝ повече от всеки друг, което никак не е зле.

Нямам представа как изглежда любовният успех, но знам, че няма любовен неуспех. Тези две думи си противоречат. Да изпиташ любов вече е такъв триумф, че се питам нужно ли е нещо повече.

Макар и да не бях диагностициран като анорексик, на 16 години напълно загубих апетита си. За два месеца свалих двайсет килограма. Видът на момче, високо един и седемдесет и пет и тежащо четирийсет килограма, е отблъскващ. Това продължи половин година. После започнах отново да се храня. Феноменът е интересен с това, че ми разкри чудото на човешките способности, от които преди това бях лишен. Например способността да се оставиш някой да те обсеби напълно.

Благодарение на тези шест месеца пълна безчувственост към околния свят, прозрях, че самото изживяване на любовното чувство е

благодат, върховно състояние, което анулира всякаква друга реалност.

Поръчката ми ме чакаше при книжаря. Отнесох книгите на Алиенор вкъщи и ги четох до разпад на зрителните ми органи. Не е проста работа да четеш някой автор с намерението да спечелиш обкръжението му. След това написах на госпожица Малез такова писмо, че тя задължително да го сподели със своята закрилница. В долния край на листа оставих координатите си и чудото се случи — Астролаб ми се обади.

— Какво писмо! — възкликна тя.

— То е просто израз на възхищението ми.

— Алиенор ме помоли да ѝ го прочета на глас, защото не вярваше на очите си.

— По същата причина бих искал да ми прочетете на глас книгите ѝ.

Чух усмивката ѝ на другия край на жицата.

— Дали EDF ще позволи да ви поканим на чай у нас, без отоплението да има нещо общо с това?

В събота следобед в 17 часа се озовах в дома им. Да пия чай с дамата на моето сърце и с една ненормална писателка се оказа сложно изживяване.

В апартамента беше все така студено.

— Вие не използвате моя радиатор — установих аз.

— Можете да ни издадете на EDF. Не ви предлагам да свалите палтото си. Доверете се на нашия опит и запазете топлината, която сам сте произвели.

Бях занесъл кутия с целувки „Ладюре“. При поднасянето на чая Астролаб ми предложи да взема една целувка. Със заповеден тон.

— Сега или никога — настоя тя.

Всичко се изясни, когато кутията „Ладюре“ попадна в ръцете на Алиенор. След като погрухтя възторжено известно време, тя започна да поглъща целувките една след друга. Бях подбрал двайсетина различни вида — при всеки нов вкус Алиенор надаваше рев, хващаше ръката на Астролаб, за да привлече вниманието ѝ, и отваряше широко уста, за да ѝ покаже цвета на целувката, виновна за транса ѝ.

— Трябваше да взема кутия с трийсет парчета — отбелязах.

— Трийсет или четирийсет, все едно — всичко щеше да изяде. Нали, Алиенор?

Писателката възторжено се съгласи. Когато приключи с яденето, тя хвърли възхитен поглед на празната зелена кутия. Очевидно моите въпроси за книгите ѝ не достигаха до нея.

— Алиенор не отговаря на въпроси за творчеството си — каза Астролаб. — Тя не разбира защо един текст трябва да бъде обясняван.

— Права е.

Малко се притеснявах да говоря за нея в трето лице, след като беше в стаята, но всъщност присъствието ѝ беше относително. Тя не ни слушаше.

— Тя наистина ли прочете писмото ми? — попитах.

— Разбира се. Не се безпокойте, Алиенор усеща комплиментите. Веднъж, докато хвалех един неин текст, тя затвори очи. Попитах я: „Какво означава тази реакция?“, а тя отговори: „Сгушвам се в думите ти.“

— Красиво.

— За мен е голяма радост да чувам комплиментите, които правят на Алиенор.

Разбрах как трябва да действам. Започнах да превъзнасям стила на авторката. Малко преувеличавах, но каузата беше справедлива. Астролаб не прикриваше удоволствието си. Беше прелестна гледка.

Когато представлението ми завърши, дамата на моето сърце изръкопляска.

— Вие сте най-големият ласкател, когото съм срещала. Алиенор е очарована.

Не бях сигурен. Забила нос в празната кутия от целувките, писателката разноголедо се взираше в картинката на капака. В това влагаше цялата си енергия.

— Всяка моя дума идва от дъното на душата ми — заявих.

— Вие сте много по-надарен литературен критик от този, чието име носите.

— Успокоихте ме — казах, учуден, че е запомнила историята на името ми.

— Как попаднахте в EDF?

Зарадвах се на този интерес към мен и се впуснах да разказвам съкратената си биография на човек, който страстно е обичал

филологията, но не е искал да става учител. През 1996 EDF, тогава на върха на своята мощ, отделя специален бюджет за публикуването на сборник разкази на тема „Нови, непознати начини за употреба на електричеството“. Бях на 29 години, когато ме назначиха за директор на проекта. В някое истинско издателство това би било важен пост, но в EDF изглеждах по-скоро нелеп. Когато изчерпаха бюджета, помолих да остана на работа. И ми намериха това местенце, на което съм до ден-днешен.

— Хубава ви е професията — каза Астролаб. — Срещате всякакви хора.

— Най-често попадам на анонимна градска мизерия, на чужденци, които мислят, че идвам да ги изхвърля от жилищата им, на социално слаби, които ми навират бедността си с упрек, на сътрудници на писатели, които се дразнят от моята настоятелност...

Тя се усмихна. Алиенор поиска чай и започна да пие чаша след чаша. Разбрах защо Астролаб се бе снабдила с такъв циклопски чайник.

— Алиенор не прави нещата наполовина. Когато пие чай, кара докрай.

Резултатът не закъсня. Писателката започна да прескача до тоалетната често-често. Беше интересен случай на непрестанно движение. Всеки път, щом изчезнеше, хвърлях въдицата.

— Така бих искал пак да ви видя.

Или:

— Непрекъснато мисля за вас.

Или:

— Даже с три якета едно върху друго сте фина и грациозна.

Или пък направо хващам ръката ѝ.

Но бързото завръщане на Алиенор не оставяше време на младата жена да преодолее стадия на смущението и да откликне.

Искаше ми се да предложи на безподобната писателка направо да се настани в тоалетната, вместо да притичва дотам час по час. Подозирах я в известна инфантилна перверзност.

— Не говорите много — казах на Астролаб.

— Не знам какво да кажа.

— Добре, разбрах.

— Не, не сте разбрали.

Написах адреса си върху лист хартия. Знаех, че вече го има, но така беше по-сигурно.

— Може би писмено ще ви е по-лесно да ми отговорите — казах, преди да тръгна.

Да се влюбиш през зимата не е добра идея. Симптомите са повъзвисявани и по-болезнени. Съвършената светлина на студа подсилва печалната наслада на очакването. Хладните тръпки възвисяват екстаза. Който се влюби в деня на света мъченица Лукия, да се приготви за три месеца мъчителна треска.

Другите сезони си имат своите трикове, пъпки, гроздове и листа, в които да скатаят душевните си състояния. Зимната голота не предлага никакво укрытие. Има и по-голяма измама от пустинния мираж — миражът на студа, оазисът на полярния кръг, чиято скандална красота става възможна благодарение на отрицателната температура.

И зимата, и любовта предизвикват желание да бъдеш утешен от изпитанието, което ти налагат, но съвпадението им изключва такава възможност. Преодоляването на студа чрез затопляне отблъсква любовта с усещането за непристойност, а охлаждането на страстта с отварянето на прозореца, през който нахлува студеният въздух, те праща в гроба за нула време.

Моят леден мираж се наричаше Астролаб. Виждах я навсякъде. Мислено изживявах заедно с нея безкрайни зимни нощи в неотопленото ѝ жилище. Любовта изключва самодоволството — вместо да си представям как огънят на моето тяло стопля нейното, аз смъквах градусите и нямаше лимит за леденото изгаряне, което можехме да постигнем заедно.

Студът не беше заплаха, а непреодолима мощ, която ни обитаваше, която нашепваше: „Аз съм студът и ако властвам над вселената, то е по простата причина, че искам всички да ме усещат. Всеки творец има такава потребност, но нито един не го постига така добре, както го постигам аз — всички хора и всички светове ме усещат. Когато слънцето и другите звезди угаснат, аз все още ще горя, всички мъртви и всички живи ще попадат в прегръдката ми. Каквито и да са предназначенията на небето, единственото сигурно нещо е, че

последната дума винаги ще бъде моя. Тази гордост не накърнява смирението ми, защото знам, че съм нищо, ако не ме усещат, че не съществувам, ако другите не зъзнат. Студът също се нуждае от гориво — моето гориво е вашето вековечно страдание.“

Понасях храбро студа не само за да споделя съдбата на моята любима, а и за да му отдам почит като на вселенски творец.

С изумление препрочитам написаното. Излиза, че терористът, който се кани след няколко часа да взриви самолет със стотина пътници на борда, удаде ли му се случай да напише нещо, изпада в неистов лиризм.

Струва ли си да се прави атентат само за да бъде омаян първият срещнат? Като се замисля, започвам да се питам дали тези, които се впускат в подобни акции, всъщност не се надяват да се сдобият с куража, който им липсва. Съдбата на бойците камикадзе е затвърдила това недоразумение. Неграмотните майки на похитителите се гордеят. „Синът ми е истински мъж, той отвлече боинга на Пан Ам...“ Добре, че бележките ми ще изчезнат заедно с мен, защото с подобни мисли е по-добре да не се хваля.

Разбира се, че се опитвам да омая Астролаб. Отсега знам, че няма да успея, но зареден с глупава смелост, вече съм се отправил към своя провал. Понякога човек трябва да действа без гаранция, че ще бъде разбран.

Часът е 10,45. Доволен съм, че ще имам време да довърша този разказ, в който се *чувствам*. Да се чувстваш добре, е нелепа и прекалена амбиция, след като да се чувстваш изобщо, само по себе си е голяма рядкост. Писането е физическа проява на мисълта и не може да мине без намесата на тялото. От няколко седмици насам знам, че ще предизвикам въздушна катастрофа, и се подготвям за нея. Новото е, че пиша, а писането е много по-силно като усещане от едното мислене.

Най-добре щеше да е да пиша след това. Уви, никой не може да пише на оня свят. И всеки съжالياва за това. Сигурно никой няма да оцелее, така че няма кой да разкаже как съм провел операцията. Впрочем това не е интересно.

Нервират ме с техните безсмислени мерки за сигурност. Истината е, че колкото и много да са забраните, винаги има начин да бъде взривен един самолет. Единственото ефикасно средство би било премахването на авиацията. Има ли нормален терорист, който да не

мечтае да се озове, по един или друг начин, на някоя от тези чудни летящи машини? Терористичният акт във влак, автобус или на дансинга е жалка работа. Истинският терорист мечтае за небето. Повечето от камикадзетата двойно мечтаят, за него, заради задгробния живот. Наземните терористи ми приличат на речни моряци.

Всеки терорист е движен от идеал. Може да е ужасен, но все пак е идеал. Няма значение, че служи само за претекст — без претекст няма действие. Терористът има нужда от тази илюзорна легитимност, особено ако е камикадзе.

Идеалът, независимо дали е религиозен, националистически или друг някакъв, винаги приема формата на някоя дума. Кьостлер е много прав, като казва, че най-много жертви на този свят са взели думите.

Този, който чака писмо от любимата, познава властта на думите над живота и смъртта. В моя случай нещата се усложняваха, тъй като Астролаб все още не ми пишеше. Съществуването ми зависеше от думи, които не бяха написани, от вероятни думи — квантова физика, приложена в епистоларния жанр. Стъпките на портиерката, която пъхаше писмата под входните врати, ме довеждаха до транса на мистика в неговите божествени изпитания. Когато писмата се окажеха фактури или реклами, изпадах в пристъп на отрицание, брутално се отказвах от Господ, обвинявайки го в несъществуване.

Тези теологични изживявания, свързани със стъпките на портиерката, дължа на обстоятелството, че живея в жилищен блок. И хората, които сами отварят пощенската си кутия, несъмнено го правят с разтуптени сърца, но да чуваш стъпките на съдбата по стълбите е несравнима емоция.

В края на януари чудото се случи — надписан на ръка плик се появи под вратата ми. Ръцете ми така трепереха, че се нараних с ножа за писма. При първото четене спрях да дишам, а щом осъзнах това, изпитах желание апнеята да продължи безкрайно. Не че написаното не ми хареса — всъщност половината от него можеше да ме умори от радост, а другата половина ме обезглавяваше.

Научих наизуст текста на писмото, но да го цитирам точно, би ме довършило. Астролаб пишеше, че не може да се отдаде на вълнението, което предизвиквам у нея, че грижите по Алиенор са мисия, която не ѝ

позволява да изживее една любовна история, че да изостави писателката, означава да я убие.

Не бях се надявал да прочета, че предизвиквам вълнение у нея. И все пак посланието беше по-лошо, отколкото ако ме бе отхвърлила. Почти се добирах до моя идеал и една душевно болна ми го отнемаше. Аргументите на Астролаб бяха благородни и неоспорими, но аз отказвах да ги разбера. Искаше ми се да удуша ненормалната и да се приключи. Не приемах да се жертвам за измета на човечеството! Дали тя поне си даваше сметка за щастието си да живее с този ангел, след като за нея купа с пюре беше върхът на удоволствието?

Отговорих веднага. Проявих мъдростта да не изразявам омразата си към лудата — ако доловеше и една минимална част от нея, Астролаб щеше да ме задраска от списъка на познатите си. Написах, че любовта зове любов и че няма нужда да избира между Алиенор и мен. Можехме да живеем тримата. Щях да ѝ помагам да се грижи за писателката и да я отменям в част от работата ѝ.

Докато пишех трескаво тези фрази, се опитвах да убедя сам себе си, че точно това искам. Пълното отсъствие на искреност беше очевидно — идеята даделя моята любима с тази малоумна въобще не ми се нравеше. Представях си нелепи сцени — как усамотяването ми с Астролаб се прекъсва от някаква криза на откаченото изчадие или как тримата вечеряме на свещи, при което Алиенор унищожава блюдата, без да остави нищо за нас, или как намирам нечистотиите от носа ѝ по ризата си, как Астролаб, уморена, ме моли да я заменя и да изкъпя приятелката ѝ във ваната с плуващи пластмасови патета — не, благородството ми не може да стигне чак дотам. Бях като всички останали — страхувах се от ненормални и се чувствах неспособен да надмогна примитивния си страх.

Този път писмото на Астролаб не закъсня. Тя обясняваше това, което се правех, че не знам — колко неосъществим е проектът ми. Съжителството с Алиенор предполагало задължения и изпитания, за които съм нямал и най-малка представа. Присъствието на трети човек не само не би облекчило работата ѝ, но би представлявало допълнителна трудност.

Това изречение ме разби — значи третият човек съм аз. Как съм могъл да си представя, че ще бъде иначе? Връзката между двете жени беше по-силна от всичко. Испитах убийствена ревност от лудата. Да,

исках да съм на нейно място. Не тя страдаше от болестта си, а аз. А защо ли да не започна да я имитирам? И аз можех да играя ролята на дебил, пък и без това състоянието ми на нещастно влюбен не бе много по-различно. Щом това би ми помогнало да се харесам на Астролаб!

Силно разгневен ѝ отправих едно мъгляво послание — сега съм доволен, че смисълът му е бил неясен. Написах ѝ, че няма право да се подлага на такива лишения. Аз, разбира се, не съм толкова претенциозен, че да смятам живота ѝ за напразен, ако не се посвети на любовта между нас. Но тя не може да не отдава заслуженото ако не на тялото си, то поне на душата и сърцето си. Защо да се прави, че не чува вълнуващия зов, без който никой не може да живее? Готов съм да се подчиня на условията ѝ, да приема всяко място за нашите срещи, предложено от нея. Сигурен съм, че мога да я направя щастлива и че това би се отразило добре на Алиенор (което, разбира се, ми бе напълно безразлично, но не го споменах). Наясно съм, че не можем да живеем заедно, но можем все пак да се срещаме.

Отидох да пусна писмото в кутията ѝ, за да не губя време. По пътя си мислех защо съм така сигурен, че това момиче, за което не знаех почти нищо, е жената на живота ми. Досега никоя друга не бях чувствал като такава. Обичах я повече, отколкото можех да изразя с думи.

После се затворих вкъщи с надеждата, че тя ще ми отговори по същия бърз начин. Слушах непрестанно „Смъртта и момичето“ на Шуберт, сигурно за да подсиля страданието си. Съжалявах, че не пуша — съсипването на белите ми дробове заедно с всичко останало би придало повече стил на ситуацията. Уви, всеки път, щом запалех цигара, усещах, че пушенето ми е толкова трудно, колкото карането на самолет.

Глупаво е това, което току-що написах — да караш самолет е много по-лесно, отколкото да пушиш цигари. Освен това е по-малко забранено. Никъде не пише: „Забранено е карането на самолет“. Когато се запознаете с някого и споделите, че сте пушач, често срещате неодобрение, но на никого няма да хрумне да ви упрекне, че карате самолет, напротив — ще предизвикате възхищение.

След малко ще имам възможността да докажа на целия свят, че един филолог, непущач, който работи в EDF, е способен да пилотира

боинг, и то без помощта на екипажа. Но да не избързваме. Ето какъв отговор получих:

Зоил,
Ще се видим в апартамента на Алиенор и в нейно присъствие.

Астролаб

Бележката, почти толкова хладна, колкото мястото, определено за нашата среща, все пак ме изпълни с радост. „В нейно присъствие“ означаваше, че след като вариантът шведска тройка беше изключен, не можех да имам никаква надежда за интимност и това не беше добра новина. Но щях да я видя. Да видя моята любима. Тя ми позволяваше. Не бях ли най-щастливият мъж? Нямах търпение да видя какво означава глаголът „виждам“.

И видях. „Виждам“ означава „виждат те“. Първата целувка, за която си бях изградил божествена представа, загуби ореола си в момента, в който забелязах, че писателката ни гледа. Тя не виждаше защо да не ни изяжда с очи.

Попитах Астролаб дали любовните й срещи винаги преминават така. Тя ми отговори, че откакто се грижи за Алиенор, аз съм първият й приятел. Погледът на шантавата не ме остави да изпитам докрай гордост от това признание.

— Не може ли да гледа в друга посока? — попитах.

— Трябва да попитате нея.

Поех дълбоко дъх и казах на писателката с възможно най-благ глас:

— Алиенор, представете си, че сте на наше място. Няма ли да изпитате притеснение, ако ви гледат?

Явно бях формулирал това изречение по възможно най-странен начин, защото лицето на съществото изрази дълбоко като кладенец недоумение.

— Алиенор никога не е имала любим — каза Астролаб.

— Но вие можете да имате, не е ли така?

Тя се изкашля многозначително. Поведението ми очевидно беше неуместно. Въпреки това продължих да я целувам, повече за да

преборя смущението, отколкото от желание. Тогава писателката се надигна от мястото си и дойде да ни наблюдава по-отблизо. Видях огромните ѝ очи, загледани в мен, и прекратих всякаква любовна дейност.

— Не мога така — казах. — Не мога така.

— Погледът на Алиенор е невинен — възрази Астролаб.

— И така да е. Това не променя нищо. Съжалявам.

— Жалко — каза младата жена. — Беше приятно.

— Не се смущаваш, когато те гледат?

— Вие ми говорите на „ти“! — каза възхитена тя.

— Да. И ти ще направиш същото, нали?

— Добре. Ще трябва и на Алиенор да говориш на „ти“.

Намръщих се. Дали нямаше някакво личностно сливане между двете момичета? Това би обяснило защо воайорството на лудата не смущаваше моята любима.

Реших да пробвам други методи за неутрализиране на паразита, който пречеше на скъпоценното ми любовно изживяване.

— Прочетох всичките ти книги. Много са изискани и доказват, че си свръхинтелигентна. Защо се държиш така, когато съм с Астролаб?

Стъписване на писателката. Тишина.

— Алиенор разбира нещата, когато започне да ги описва.

— Чудесно. Не искаш ли да пишеш, докато съм с Астролаб?

Тишина. Тя продължаваше да очаква моята любима да отговаря вместо нея.

— Алиенор не пише. Тя ми диктува.

Ситуацията изглеждаше безизходна.

Нуждаех се от дълъг разговор с Астролаб, за да разбера виждането ѝ за нашата връзка. Но постоянното присъствие на любопитната ѝ приятелка възпрепятстваше всеки интимен разговор. От друга страна, бях казал, че ще приема нейните условия, и не можех да се отмятам, защото рискувах да разруша всичко. А от това най-много се боях.

Така че възприех единственото възможно поведение — задоволявах се с малкото, което получавах. Всяка вечер след работа отивах в полярния апартамент и вечерях с двете жени. Насилвах се да не забелязвам начина, по който Алиенор яде спанак, и поддържах разговор с Астролаб, която ме слушаше благосклонно. После отивах с

нея на канапето, а кръглите като лупи очи на шантавата поглъщаха нашите милувки. Като някой старомоден годеник се оттеглях към 23 часа и се прибирах с метрото разочарован, неудовлетворен и разтреперан.

В почивните дни отивах от сутринта. Присъствах на диктовките, които ме научиха да оценявам писателката и засилиха възхищението ми от нейната предана компаньонка. Алиенор говореше като Делфийския оракул и редеше древногръцката си проза ту бавно, ту настървено. Не схващах и дума от това, което излизаше от устата ѝ, не разбирах езика, на който се изразяваше. В началото мислех, че Астролаб симултанно превежда, но тя ме увери, че възпроизвежда съвсем буквално лиричните отклонения на писателката. Възхвалявах отличния ѝ слух.

— Въпрос на навик — казваше тя.

— Бих искал американците да видят вашия тандем. Те се подиграват на нашата европейска концепция за литературното творчество. Казват, че от материалисти се превръщаме в ирационални теолози, щом стане дума за вдъхновение. Обратно на нас, те твърдят, че писането е дисциплина, която може да се преподава.

— Писането не се преподава, а се учи. Алиенор не откри стила си веднага. Тя посвети дълго време повече на четене, отколкото на писане.

Смахнатата четеше много, но, уви, никога в наше присъствие. Тя не криеше, че сме ѝ много по-интересни от всичко останало. Истината е, че тя не ни наблюдаваше, а ни четеше.

Дамата на сърцето ми правеше списъци и ме пращаше да пазарувам. Много рядко, когато решише, че е включила прекалено много продукти, тя идваше с мен. Тогава изживявах изключителни моменти — супермаркетът се превръщаше в идиличен будоар, а хората проявяваха висша дискретност и не ни зяпаха, когато се целувахме. Удължавах до границите на възможното нашето усамотяване на щанда на зеленчуците, но неизменно идваше моментът, в който Астролаб ме прекъсваше с думите:

— Алиенор сигурно се тревожи.

Тогава млъквах — прекалено много можех да кажа. Все пак се смятах за щастливец, тъй като всичко бе за предпочитане пред това да съм без нея.

Вечер, независимо от начина, по който бяхме прекарвали времето си, не можех да си тръгна, без да изпитам страдание. Дори ласкавата топлина на метрото не ме утешаваше. Предпочитах да мръзна с Астролаб.

Зимата се заинати и удвои усилията си. Колкото и да се позовавах на присъствието си, младата жена оставаше неумолима по отношение на отоплението и не го пускаше, за да прави икономии. В същото време не ми позволяваше да поема този разход.

— Бих имала чувството, че ме обичаш от съжаление.

— Мисля за себе си, не за теб. Умирам от студ.

— Хайде, хайде. Когато ме прегръщаш, целият гориш.

— Всичко е относително — просто съм по-малко замръзнал от теб.

Астролаб носеше постоянно три якета и пластове от панталони — страхотни брони на благочестието, под които тялото ѝ оставаше пълна енигма. Познавах само малките ѝ ръце и финото ѝ лице. Когато я целувах, болезнено усещах вледенения ѝ нос.

Боях се от мига на раздялата. Хлопването на вратата слагаше край на нощта ми и означаваше преминаването ми от един свят в друг. Сякаш пресичах огнен кръг. Когато бях без нея, мислех за ужасни неща. До смърт ѝ се сърдех за режима, който налагаше, макар да нямах право, защото бях приел условията ѝ. Омразата ми надхвърляше собствения си обект — двете млади жени заемаха прекалено малък обем за толкова злост.

Отвращението ми бързо се превърна в това, което е и днес — пълно отрицание на човешкия род, включително и на мен самия. Ето защо самоубийството ми е недостатъчно. Имам нужда да включа в моето самоунищожение добро количество хора, както и едно от постиженията, с които тази раса се гордее.

Логиката ми е следната — Астролаб е най-хубавото нещо, което ми се е случвало на този свят. Тя няма достойнства, тя е самото достойнство. Но това не ѝ попречи да бъде кастриращо жестока с мен. Така че, след като дори цветът на човечеството струва толкова, да приключваме с тази история веднъж завинаги.

И без това актът ми ще е дреболия в сравнение с апокалипсиса, от който се нуждая. Ще унищожа просто едно архитектурно произведение и стотина индивиди. От самотния дебютант, какъвто съм, не може и да се очаква повече. Дано първият ми опит се окаже шедевър!

Ето че отново избързвам.

Елиенор съобщи гръмогласно, че се оттегля за „голямата си процедура“, и аз използвах момента, за да кажа най-последно на моята любима това, което ми лежеше на сърцето.

— Когато спи, тя няма нужда от теб. Би могла да дойдеш при мен.

— Вече говорихме за това.

— Знам, но междувременно желанието ми стана нетърпимо.

— Трябваше да го очакваш. Бях те предупредила.

— Ако ме желаше, както аз те желая, нямаше да говориш така.

Тя въздъхна. В такива моменти я мразех толкова, колкото я обичах.

— Кажеш нещо! — негодувах.

— Тогава ще се повтори — винаги ще бъдем заедно с Алиенор.

— Чудесно. Да отидем при нея в клозета.

— Не ставай вулгарен, Зоил.

— Просто се опитвам да ти покажа абсурдността на положението.

— *Dura lex sed lex.*^[6]

— Нищо не ти пречи да промениш този закон.

— Заклех се на Алиенор, че никога няма да я оставя сама.

— На бас, че отдавна е забравила клетвата ти.

— Но аз не съм я забравила.

В този миг така силно исках да я убия, че не знаех на кой свят съм. Точно тогава ми хрумна една идея, която поне за момента ме спаси.

— Правилата са валидни и за теб. Ако предложиш занимание за трима ни, ще приемеш ли?

— Сексуално занимание за трима? — разтревожи се тя.

— Не, разбира се.

— Тогава приемам.

Вътрешно ликувах, а тя не знаеше какво я очаква.

— Следващата събота ще дойда преди обяд. Не закусвайте много обилно.

— Идеята ти с ядене ли е свързана?

Замислих се за миг.

— Може и така да се каже.

— Прекрасно! И двете с Алиенор сме много лакоми.

— Не мога да ти обещаая, че ще е много вкусно.

Писателката се върна от тоалетната с подчертано доволен вид. Астролаб ѝ съобщи, че в събота закуската ще приготвя аз. Чалнатата запляска с ръце. Обхвана ме сценична треска.

— Каквото и да донеса, ще го ядете, нали?

— Разбира се — възмути се Астролаб, — изглеждаме ли ти невъзпитани?

В уречения ден пристигнах с големи чанти, пълни догоре, за да не разочаровам двете млади жени. Всъщност бях напълнил чантите с какво да е, за да поддържам версията за храна, докато това, което наистина им носех, можеше да се побере в джоба ми и се състоеше от три кутийки от хапчета и един диск.

Сложих диска в уредбата.

— Предвидил си музика за закуската? Колко изискано.

Кутийките на момичетата съдържаха по един грам гватемалски халюциногенни гъби. Моята доза беше двойна, като за познавач.

— Какво е това? — попита Астролаб, като получи кутийката си.

— Предястие — отговорих, въпреки че това си беше цялото ядене.

Те отвориха кутийките и писателката нададе възторжен вик — за миг се замислих дали пък не знае за какво става дума.

— Права си, Алиенор — каза ентузиазизирано Астролаб. — Тези сушени гъби пачи крак са много красиви. Може ли да се консумират направо?

— Дори е препоръчително.

Започна трудният момент на поглъщането. Особено за мен, въпреки че не ми беше за първи път. Странно, но противният вкус е

по-труден за понасяне, когато го познаваш. Доста смелост ми трябваше, за да сдъвча моята доза. Астролаб се произнесе с възхитителна учтивост:

— Какъв особен вкус!

Писателката пък направо изрева от наслада. Казах си, че за първи път давам халюциногенни гъби на ненормална и че има опасност това да провали плана ми. Поднесох три чаши вода и ги поканих да пият. Те го направиха, аз също с облекчение изплакнах устата си от тази отврат. Много любопитно — защо всички гъби, дори и отровните, са приятни за ядене, а халюциногенните, които са далеч по-полезни, са единствените гадни на вкус? Може би този начин е избрала природата, за да отпрати предупреждение — внимавай, това, което ядеш, е нещо много специално.

— Защо ни е тази вода? — попита Астролаб.

— За да подейства принципът — отговорих.

Тя сигурно си помисли, че става дума за някакъв хранителен принцип, и го прие спокойно.

Включих уредбата. Зазвуча избраната от мен музика. Знаех, че трябва да мине поне половин час, преди да се появят симптомите. Операцията ми беше разчетена като обир на банка. Постлах одеяла на дъсчения под.

— Да не подготвяш римска оргия? Легнали ли ще ядем? — попита моята любима.

Отговорих нещо, но истината е, че хората обикновено не ги държат краката, когато халюцинират, и беше по-добре подът да е покрит.

— Каква е тази музика? — попита пак тя.

— Афекс Туин.

— Странна е, нали?

— Скоро няма да ти се вижда странна.

— Искаш да кажеш, че яденето ще е толкова изумително, че музиката ще избледнее в сравнение с него?

— Това беше яденето. Не съм предвидил нищо друго.

Тишина.

— Зоил, мисля, че силно си подценил апетита ми.

— И тримата погълнахме халюциногенни гъби. Излитаме след двайсетина минути.

Очаквах заслужен скандал, такива неща не се дават на хората без предупреждение. Направих това непроситимо нещо, защото се страхувах, че Астролаб няма да се съгласи, ако знае за какво става дума. След като не можехме да правим любов, исках да споделя с нея друго неповторимо изживяване.

— Алиенор, даваш ли си сметка? — зарадвано каза моята любима. — Ще имаме халюцинации.

Обясних, че началото няма да е приятно, но ако човек не се безпокои, пътуването е върховно.

— Откъде намираш такива гъби?

— Не е редно да издавам дилъра си.

— Редовен клиент ли си?

— Свикнал съм, ако това искаш да знаеш.

Завиждах на девствеността на двете момичета.

Те нямаха никакво понятие за това, което щяха да изживеят. Що се отнася до мен, пътуванията ми — добри или лоши, бяха толкова многобройни, че в нетърпението ми имаше и безразличие.

Използвах последните моменти на твърда земя, за да разкритикувам промяната на законите в Холандия по въпроса. Бях се разпенил от възмущение, когато видях лицето на Астролаб да се променя и я чух да шепне:

— Олеле...

Веднага хванах ръката ѝ, за да я подкрепя.

— Всичко е наред. Когато самолетът излита, на пътниците често им се вие свят. И сега е така, само че ти си в ракета и неразположението трае малко по-дълго. Скоро ще пристигнеш в Космоса и ще видиш Земята отдалече.

Алиенор изохка на свой ред. Астролаб я хвана за ръката и я успокои както може. Тримата образувахме верига.

Когато настъпи позивът за повръщане, започнах да преглъщам мъчително, както ме бе научил опитът. Гаденето не е нищо друго, освен предвестник на успех. Малкото нещастници, които остават безчувствени към псилоцибина, не познават тези начални усещания. Обясних на моите приятелки, че това отвратително състояние е преходно и представлява нещо като билет за други прекрасни светове.

— Там ли си вече? Разкажи — казах на Астролаб.

— Стената — възкликна тя.

Астролаб наричаше така окаяната, белезникава преграда, която отделяше нейния апартамент от съседния. Все още не бях така високо, за да видя това, което виждаше тя, но можех да отгатна. Човек трудно може да си представи какви съкровища крие една обикновена бяла повърхност за онзи, който е отворил широко вратите на сетивността си.

Алиенор легна на едно от одеялата.

— Добре ли си? — попитах я.

Тя кимна със светнало лице и затвори очи. Има две школи — външното и вътрешното пътуване. Писателката определено принадлежеше към втората категория. Това беше добре за мен, защото тя държеше клепачите си затворени и така по-малко ми натрапваше присъствието си.

Астролаб пък беше отворила широко очи. Халюцинациите никога не омръзват, така че без моята намеса тя можеше цели часове да гледа стената пред себе си. Насърчавах я да погледне в друга посока, например към синята възглавница, която поставих върху коленете ѝ. Точно в този момент се отвориха моите собствени врати и потънах в съзерцание, така както бих искал да потъна в моята любима. Поведох я с мен, за да си имам компания.

— Виждала ли си някога нещо по-щуро от този цвят? Навлез в него, почувствай, че съществува. Изпълни се със синьото на Натие.

— Натие?

— Френски художник от XVIII век. Той е създал този цвят. Представи си какво е да измислиш цвят.

— Толкова е красиво — прошепна тя.

— Защо говориш така тихо?

— Защото е толкова хубаво, че сигурно е тайно.

Засмях се — разбирах какво иска да каже.

Придружих я до сърцевината на синьото. Бяхме озарени от струящата радост, която излъчваше този изящен цвят. Забили носове във възглавницата, отдавахме се целите на това откритие.

— Сякаш никога не съм виждала стаята — каза Астролаб. — Сякаш никога нищо не съм виждала. Синьото на възглавницата... Сякаш никога не съм виждала цветовете.

— Сега виждаш нещата така, както си ги виждала на една или две години. Забележи как бебетата се оглеждат в метрото — очевидно

е, че са излетели нависоко.

— Като си помисля само, че живеем насред такава прелест, а не я забелязваме!

— Важното е, че сега я виждаме.

— Защо преставаме да я виждаме, когато порастваме?

— Точно защото порастваме. Научаваме твърдите правила на оцеляването, които ни принуждават да се съсредоточаваме върху най-необходимото. Очите ни отвикват от красивото. Благодарение на гъбите си връщаме усещанията от детството.

— Затова ли съм така щастлива?

— Да. Представи си, че сме щастливи като двегодишни хлапета, които не са зависими от възрастните.

— Няма защо да си го представям, аз го изживявам.

Целунах я. Тя се вгледа в лицето ми и избухна в смях.

— Върху цялата ти кожа са изписани думи — каза тя, докосвайки бузите ми.

— Чети тогава.

— Не мога. Написано е на китайски. Приличаш на малък златен Буда.

Съзерцавах я как ме съзерцава. Да гледам Астролаб е нещо, което винаги ме е подлудявало. А да я гледам от недрата на моя *trip* задълбочаваше лудостта ми. Още повече че и тя пътуваше и това се виждаше — зениците ѝ изпълваха очите ѝ, очите ѝ изпълваха лицето ѝ, лицето ѝ изпълваше стаята.

— Значи ти си моят любим, така ли? — попита тя учудено.

— Надявам се. Има ли някакъв проблем?

— Не. Я да видя от какво си направен.

Тя започна да ме разглежда подробно, чак извъртя ушите ми на обратно. Главата ѝ, която бе станала огромна, периодично се доближаваше до моята, виждах как огромното ѝ око влиза в ноздрите ми, имах чувството, че играя на доктор с някаква гигантка.

Тя свали пуловера ми и ме преслуша навсякъде, като залепваше ушната си мида по гърба, гърдите, стомаха ми.

— Чувам невероятни звуци — прошепна тя възторжено.

— Това е шумът на желанието.

Заинтригувана, тя продължи да слуша.

— Желанието ти звучи като миялна машина.

— Да. То е многофункционално.

Тя спусна пуловера ми и заяви, че консултацията е приключила. С разочарование установих, че трипът не е намалил решимостта ѝ да спазва наложения от нея гаден регламент.

Колкото до Алиенор, тя се бе превърнала в собствената си статуя.

— Мислиш ли, че е добре?

— Да. Виж колко спокойни са чертите на лицето ѝ. От нас тримата тя най-добре пътува.

— Защо държи очите си затворени?

— Права е да ги държи затворени. Опитай.

Моята любима притвори клепачи и нададе вик.

— Нали? — обадих се аз.

— В главата ми има цяла изложба от модерно изкуство.

— И няма нужда да ходиш до Бобур.

Смаяна, тя отново отвори очи.

— Кандински, Миро и други, чиито имена не си спомням, всички ли са взимали гъби?

— Да.

Започнахме класически за пътуващите разговор. Той впрочем би досадил на всеки, който никога не е хващал пътя.

— А Ротко?

— Да.

— Никола дьо Стал?

— Разбира се.

Всеки нов член на клуба беше посрещан с огромен възторг, като брат. Можехме да си говорим така с часове. Предпочетох да сложа край на монотонното изреждане, за да насоча вниманието на Астролаб към нещо съществено.

— Сега ще ти покажа най-хубавото в тази стая.

Седнах на пода, помолих я да дойде при мен и ѝ посочих иначе обикновените дъски, върху които се бяхме разположили. Тя се взря в тях.

И нададе вик на възхищение. Исках да се уверя, че мислим за едно и също.

— Виждаш ли това, което виждам аз?

— Това е лед. Ние сме върху замръзнало езеро — каза тя.

— Ами да.

— Тънка ледена кора, напълно прозрачна, под която виждам един погълнат от водата смъртно красив свят.

— Разказвай.

— Невиждани цветя, замръзнали в леда, застинали листенца, които студът е ударил като гръм, те дори не знаят, че са мъртви, виж, сякаш се опитват да пробият леда, казват, че косите на починалите продължават да растат, може би това е косата на някоя покойница, да, виждам я, Зоил, ела да я видиш и ти, виждаш ли я?

— Не.

— Там, между мраморните колони.

— Това е храмът на Артемида от Ефес.

— Този храм не беше ли изчезнал?

— Да, но ние двамата знаем къде — под твоя под!

— А нея виждаш ли я?

— Не. Не можем да виждаме абсолютно същите неща. Достатъчно чудо е, че и двамата съзряхме храма на Артемида. Което доказва, че наистина е там.

— За жалост ще го забравим.

— Не. Нищо от това, което сме преживели по време на пътуването, няма да забравим.

— Но никога вече няма да видим същото.

— Така е. Но пък ще си спомняме и вече нищо няма да ни изглежда като преди.

— Каква е загадъчната връзка между Ефес и един мизерен апартамент в парижкия квартал Монторгъой? Между пети век преди Христа и нашата епоха?

— Връзката е нашият дух. Отредено ни е да бъдем заедно отпреди Сократ.

Тя се засмя и отново се потопи в съзерцанието на този неподозиран свят.

Останах сам. Бях казал това, което наистина мислех. Светът отпреди Сократ ми се струваше много по-приемлив от платоническия. Платон със сигурност е взимал гъби — митът за пещерата приличаше прекалено много на пътепис. Но със заключенията му не бях съгласен. Как да приеме човек любовна теория, която разделя душата от тялото и ги подрежда йерархически, както впрочем и всичко останало в обществото? Преди Сократ любовта трябва да е била друго нещо.

Наблюдавах двете пътнички. Едната, застанала като за мюсюлманска молитва, наблюдаваше с широко отворени очи света под водата. Другата, легнала по гръб, изучаваше със затворени очи вътрешното си богатство.

Трябва да призная, че Алиенор ни надминаваше. Аз никога не бях постигал пътешествие от такова качество. Бях дал на момичетата по една любителска доза псилоцибин, а писателката реагираше така, сякаш бе взела четири пъти повече и се бе издигнала до психеделичен стадий. Астролаб изживяваше моменти на върховно развлечение, Алиенор създаваше непознаваема реалност.

Афекс Туин завърши една песен и започна следваща: „Zigomatic 17“, чиито електрически звуци рисуваха енцефалограма във формата на аудио баобаба, така че изведнъж разбрах коя е Алиенор Малез и произнесох тези крилати думи, Алиенор, ти си баобаба, затова не мърдаш от мястото си, първите хора в Африка пробвали всички дървета и всяко от тях се оказало потребно: едно горяло добре, от друго ставали здрави лъкове и пособия, трето можело да се дъвче с часове, четвърто растяло толкова бързо, че променяло пейзажа за една година, пето, настъргано, подобрявало вкуса на месото, шесто ставало за миене на косата, седмо възвръщало куража на тези, които го губели по време на лов, само баобабаът не служел за нищо, въпреки че опитвали какво ли не, как се постъпва с едно дърво, което не върши работа, какво въобще се прави с всички тези неща, които не служат за нищо, дървета или хора, обявяват ги за свещени, не пипай баобаба, той е свещен, имаме нужда от свещени неща, такива, от които никой нищо не разбира, но помагат за не знам какво си, ако сърцето ти е свито, отиди да седнеш в сянката на баобаба, вземи пример от него, бъди голям и ненужен, създай мрежа от клони, без да мислиш за друго, освен за възпроизводството си, нито едно африканско дърво не е голямо колкото това, което не служи за нищо, разбра ли, голямото е безполезно, големината ни трябва, защото в нея има нещо абсолютно, то е въпрос на размер, не на структура, ако баобабаът се смали, той се превръща в броколи, броколито може да бъде изядено, баобабаът е космическото броколи, за което говореше Салвадор Дали, Алиенор е

човешкият вариант на феномена, по размери тя е нещо средно между баобаб и броколи, затова нейното творчество е толкова впечатляващо.

— Какви ги говориш? — попита Астролаб.

Значи мой е бил този глас, който чувах и още чувам, Астролаб, чуваш ли ударите на сърцето ми, искаш ли да влезеш в глухия шум, който пулсира в мен, искаш ли да ме обхванеш с цялото си тяло и да ме оставиш да чуя музиката на твоята катедраля?

Посягам към теб, ръката ти е толкова студена, опитвам се да те стопля, обвинявам сгърченото ти тяло с ръцете и краката си, насочвам хладкия си дъх върху теб като духачите на стъкло, създавам мехур около нас, ето те в моите прегръдки, забеляза ли, че когато пътуваме, времето не съществува, една минута, един час, един век са винаги синоними, увий ръце и крака около мен, както направих аз, ние сме едно човешко кълбо, тази песен се казва „Zigomatic 17“, тя звучи от хиляда години насам, ще ти направя интересни неща, които ще възстановят топлината ти, не се тревожи за Алиенор, може да се прави любов в присъствието на баобаб, това не обезпокоява гигантските броколи, и моята кожа като твоята е настръхнала от желание, но и от студ, свикнал съм, пътуването носи със себе си голям студ, така ни напомня за смисъла на живота, единствено безкрайният закон на студа щеше да властва в Космоса, ако не беше пламнала искрата, която е създала живота, светът не е нищо друго, освен постоянен конфликт между студа и топлината, смъртта и живота, леда и огъня, не бива никога да се забравя, че студът се е появил преди топлината, така че той е по-силният и един ден ще покори всичко, но междуременно трябва да се живее и да го побеждаваме, ти си снегът, който аз ще стопя.

Успявам да я съблека, направо не ми се вярва, толкова е лесно да откриеш красотата, достатъчно е да ѝ свалиш дрехите, но уви, ето го проблема — Астролаб е от камък, в буквалния смисъл, трябваше да ми кажеш, че си статуя, тя се разглежда, пипа се, какво става с мен, обикновено нямам това тяло, такава ли съм навсякъде, да, навсякъде си каменна, тя се смее, аз не намирам нищо смешно, пита ме дали вече съм правил любов в такова състояние, не, но имам приятели, които са го правили, значи е възможно, пита ме това ли значи да си надрусан, мисля, че да, ужасно е да разбереш смисъла на някой израз при такива обстоятелства, галя я с надеждата да ѝ върна плътското тяло, Астролаб

се втвърдява още повече, може ли човек да е толкова твърд, тя си нанася удари по корема, изумена ми казва, че не усеща нищо, само болка в ръката, аз съм ледена статуя, заключава тя.

Отчаяно я взимам в прегръдките си, колко време ще продължи тази вдървеност, там е въпросът, Астролаб, по време на пътуването времето не съществува, ако си надрусана десет минути, то е като да са минали десет часа, десет месеца, ние сме затворени в зоната на безвремието, това е прекрасно, когато човек е много щастлив, но когато страда, е самият ад, ала как да не страда, след като изгаря от желание, а тя е от камък, тя се смее, планът ти не проработи, бедни мой Зоил.

Смехът ѝ ме ужасява, ясно ми е, че тя не страда, може би дори така ѝ изнася, аз съм сам в разочарованието си, ако тя ме обича, любовта ѝ е като на статуя от лед, съзерцавам недостъпната ѝ красота, ако смъртта ни побеждава, ако сами се пъхаме в ръцете ѝ, то е, защото е красива, а не можем да правим любов с нея.

Песента „Zigomatic 17“ приключва. Следователно глупавата ми трагедия е продължила осем минути. Музиката е пясъчният часовник на пътешествието. Всичко провалих за осем минути, които ми се сториха година.

Астролаб се облича и ме съветва да направя същото. Нахлузвам бронята си от тъга. Тя ми казва, че няма страшно, че все пак заедно изживяваме нещо. Има опити за помирение, които правят болката десетократно по-голяма. Мълча.

Всъщност времето за съвместно изживяване е приключило. Астролаб потъва в дивана и се отдава на съзерцанието на някаква хартиена опаковка, която явно ѝ прави неотразимо впечатление. Алиенор, която не е помръднала от мястото си, сигурно общува с Великия дух.

Наблюдавам нас тримата. Ние сме западни хора, всеки със свой собствен трип. Общуването не е проста работа.

Преди малко с Астролаб съзряхме под дъските вледенения храм на Артемида от Ефес. И двамата видяхме едно и също с малката разлика, че Астролаб забеляза жена под леда. Бе видяла самата себе си.

Последваха трескави разсъждения. Бях видял достатъчно *bad trips*, за да знам какво означава това. Ако не бяхме станали такова претенциозно племе, щяхме охотно да пътуваме до края на ада. Какво им е лошото на тези отскачания до преизподнята? Самата мисъл, че после се връщаме, смекчава нещата. Освен това твърдя, че адското изживяване си струва да бъде опитано.

Това, което наричаме *bad trip*, означава всъщност да видиш реалността. Първото ми лошо пътуване беше в метрото. Изведнъж видях грозотата, която ме заобикаляше. А не бях я измислил, тя си беше там и преди. Просто се бях предпазвал от нея, прекарвайки я през филтъра на обичайния непукизъм. Грозотата достигаше апогея си, спомням си, във вратовръзката на мъжа, който седеше срещу мен. Това не беше видение — въпросната вратовръзка можеше да ужаси цялото човечество, стига то да ѝ обърнеше поне малко внимание. Спомням си също, че едва се въздържах да не накарам оня тип да я свали и да я изхвърли през прозореца на вагона. „Повярвайте ми, за ваше добро е“, щях да му кажа. Щеше да е и за мое добро. Отровният мотив на вратовръзката ме потискаше, измъчваше ме, караше ме да смятам Апокалипсиса за нещо справедливо, след като можеше да отнесе и това парче плат в небитието.

Не бях ли прав? Как сме могли да ослепеем до такава степен, че да започнем да намираме грозотата за поносима? „Ама, моля ви се, всеки си има свой вкус! Този мъж сигурно е много доволен от вратовръзката си.“ Ето така разсъждава човек, когато не е ял гъби. Тръгне ли на път, от тези тъпотии не остава и помен. Носенето на подобна вратовръзка е обидно, направо атентат, акт на незачитане, от който се излъчва омраза, ето, този тип ме мрази, той мрази цялото човечество.

Лошото пътуване е отрезвяващо упражнение, което ни разкрива ада, съдържащ се във вратовръзката на потребителя на градския транспорт. Отдавна е казано: адът е на земята, адът, това са другите! Най-после едно твърдение, на което можеш да се довериш. Адът даже не е целият друг — вратовръзката му е достатъчна.

Истината е, че няма никаква разлика между лошото пътуване и нормалното — и двете ти помагат да прогледнеш. Да плачеш от щастие при вида на възглавница, чийто цвят напомня платната на Натие, е

точно толкова основателно, колкото да страдаш, когато видиш някоя ужасна вратовръзка.

След като един обикновен мъжки аксесоар ме бе довел до такива кръстни мъки, лесно можете да си представите абсолюта на страданието ми след сексуалния провал с Астролаб.

Сърдех се на целия свят — на себе си, на Алиенор, на гватемалския псилоцибин, на липсата на гватемалски псилоцибин, на EDF, на вкамененото тяло на моята любима, *last but not least*, на нейния смях. „Планът ти не проработи, бедни мой Зоил.“ Въпреки че Астролаб нямаше вина, сърдех се и на нея. Да, планът ми не проработи. Проклинах съдбата, а любимата ми се смееше.

Точно в този момент в намеренията ми настъпи обрат — Астролаб беше върховно творение на вселената и след като дори това елитно същество се държеше по такъв начин, по-добре да унищожа света. Уви, нямах възможност да взривя планетата, значи трябваше да избира друг обект, достоен за безкрайното ми отвращение.

След 11 септември 2001 вече никой не се съмнява в това кой е най-ефикасният начин да се навреди на човечеството. Наистина ли е наложително всеки ден толкова много хора да летят от град към град? Не е ли това начин да задействаш умопомрачението, което ври и кипи вътре в нас? Нима тези самолети, които всеки ден предизвикателно прехвърчат над главите ни, не ни карат да си представяме как ги насочваме към някоя сграда и я унищожаваме, пияни от възторг?

Оставаше ми само да определя обекта. Когато човек пътува, реалността изглежда проста. Затова и не се тревожех, че нямам никакъв опит в пилотирането. Разреших проблема с едно изречение: „Не съм по-глупав от онези от 11 септември“. А що се отнася до целта, амбициите ми бяха по-големи.

Исках Астролаб да се почувства застрашена. Не, нямаше да потроша цял боинг върху малката сграда в квартала Монторгъой — все едно да нападна птиче гнездо.

Аз съм парижанин. В чужбина — тоест отвъд околоръстното — съм виждал прекрасни постройки. Но те не са част от света на моето въображение. Затова елиминирах Тадж Махал, който би бил идеален като символ на любовта.

Трябваше ми парижка цел и затова реших да проявя добър вкус и да очистя града от някоя от грозните му брадавици. Кулата

„Монпарнас“ ме привличаше по-малко от сградата на хотел „Шератон Монпарнас“ или от този върховен абсурд — кулата „Жусийо“, която наскоро прочистиха от азбеста, вместо просто да я заличат от пейзажа.

Съвестно прецених страничните щети — ако изберях „Шератон“, можеше да засегна гробището на Монпарнас, а аз като всеки убиец изпитвам повече респект към мъртвите, отколкото към живите. И как да разруша кулата „Жусийо“, без да пострада Ботаническата градина, която ми е толкова скъпа?

Впрочем не биваше да се поддавам на благородни пориви. Ставаше дума за вредителство, а не за омайване на общественото мнение. От друга страна, исках злодейството ми да е свързано с Астролаб, така че се налагаше да разруша нещо красиво.

Впрочем рушим ли изобщо нещо друго? Няма пример за човешки атентат срещу грозотата. Тя не е достатъчно вдъхновяваща, за да оправдае подобно усилие. Крайно грозното предизвиква само безплодно възмущение. Единствено превъзходното буди необходимата за разрушението му пламенност. Монахът на Мишима подпалва Златния храм, а не някоя от новите сгради, които още по онова време обезобразяват Киото. Това е архитектурната версия на мисълта на Уайлд „Всеки убива това, което обича“.

Красотата не липсва в Париж. Отхвърлих Лувъра, много е голям. А и как човек да направи избор между фламандските художници и древногръцките скулптори? Дойдоха ми и други идеи: градините на „Пале Роял“, Обсерваторията, кулата „Сен Жак“, „Нотр Дам“, но все ми се струваше, че не те биха придали на начинанието ми смисъл. Трябваше ми монумент, свързан по някакъв начин с Астролаб. Реших направо да я попитам.

— Има ли нещо в Париж, с което се отъждествяваш?

Астролаб ме изгледа и се замисли. Беше достатъчно надрусана, за да не ѝ се стори странен въпросът ми. Хиперразширените ѝ зеници направо преливаха от пленителните ѝ очи.

— Разбира се. Не се ли досещаш?

— Не знам. Катакомбите?

Тя се разсмя.

— В коя парижка постройка азбуката е играла най-голяма роля?

— попита тя.

— Нямам идея.

— Мисли за буквата А.

Да се съсредоточиш върху някоя буква, когато си на път, е все едно да нападнеш империя. Особено ако става дума за А, буквата, която е всичко друго, но не и невинна. Халюцинация във формата на черна гласна изпълни главата ми с огромен звук, звънът на телефона се проточи във вечно АААА, цели гори от А тръгнаха на военен поход, като маршируваха на двата си крака и размахваха ками във формата на А. В Малайзия има ками, които са същински А — елитно оръжие, което не убива кого да е. На обикновените смъртни им виждат сметката чрез глупаво удушаване, само принцовете заслужават кама във формата на заострено А.

Не знам колко време останах обсебен от прочутата гласна. На Астролаб сигурно ѝ беше омръзнало да чака, защото отново взе думата.

— Не е толкова трудно. Буквата А е вдъхновила най-прочутата парижка постройка.

— Триумфалната арка?

— Хубава работа! Айфеловата кула! Тя е едно голямо А.

Ококорих се, сякаш бях открил света.

— Изумяват ме всички тези парижани, които не знаят произхода на архитектурната емблема на града им. Густав Айфел е бил лудо влюбен в жена на име Амели. Затова е бил обсебен от буквата А, която стърчи над Париж повече от век.

— Наистина ли?

— Разбира се. Ако тази жена се наричаше Олга, символът на Париж щеше да изглежда съвсем иначе.

Астролаб се излегна на пода до Алиенор и затвори очи. Двете пътуващи статуи подзеха своя разговор с Великия дух.

Останах сам, поразен от тази информация. Бях се опасявал, че разрушителното ми дело ще е лишено от смисъл, и ето че изведнъж, замаян и ужасен, разбрах, че чрез него ще обединя символичното и реалното.

Психеделичната природа на моя проект облада съзнанието ми — чисто и просто щях да насоча самолета срещу Айфеловата кула, за да унищожа тази буква А, която преpraщаше към Астролаб и Алиенор. В

някои действия човек се разпознава по-добре, отколкото в най-чистото огледало.

Разбира се, трябваше да се преодолеят редица технически трудности. Реших да мисля за това по-късно, то не ме интересуваше много. Бях превъзбуден от идеята да разруша Айфеловата кула, тази сплав от смисъл и красота. Има ли нещо по-прекрасно от Айфеловата кула? Винаги я бях обожавал, без дори да знам, че е любовно творение. След като вече знаех интимната ѝ история, тя ми стана още по-скъпа. Да вградиш любовта си в най-голямото дело на своя живот! Какъв човек е бил този Густав Айфел!

Ще направя същото, но с обратен знак — ще вградя любовта на живота си в най-голямото си разрушително дело. Съжалявах единствено за това, че нямаше да видя, отвън великолепното връзване на самолета в желязната дама. Но затова пък никой няма да види онова, което аз ще видя — отначало малка, после все по-огромна и по-огромна, кулата ще се приближава към мен до момента на нашата целувка, най-унищожителната в историята на целувките, целувката на смъртта в истинския смисъл на думата.

Веднага осъзнах, че най-трудното няма да е да подчиня екипажа, нито да се науча да пилотирам. Друго ще е голямото предизвикателство — да издържа, да не се откажа, да не се събудя утре с мисълта, че намеренията ми са били плод на халюцинации. За да предотвратя този риск на приземяването, ще се придържам към една ключова фраза: всичко изживяно по време на трипа е истинско. Ще трябва да си я повтарям непрекъснато, когато затихнат симптомите.

Ще ми помогне това, че винаги съм смятал така — не се ли надрусаме, непременно грешим. На гладно, когато състоянието ни се определя като нормално, мозъкът ни произвежда купища баналности, в които напразно можем да търсим красота, чест, искра величие или гениалност — всичко, което съставлява гордостта на човечеството. Даже любовта успява да изтръгне от душата само неколкосекундните светкавици на късото съединение. Пиянството пък е интересно в продължение на десетина минути. Останалото са пиянски безобразия.

Докато трипът продължава осем часа. Такова времетраене позволява да се създава, разсъждава и твори в истинския смисъл на всеки един от тези глаголи. Още повече че тази третина от денонощието не може да бъде измерена с обичайните критерии и

създава впечатлението за Прустовска протяжност. Средният спомен от един нормален ден може да се сравни с една нишка, а споменът от пътешествието е кълбо, което разплитаме цял живот.

Обикновената мозъчна дейност е обида за интелигентността и не заслужава да бъде наречена мислене. Пътешествието ни отучва от баналното и възстановява първичния шок от всяко нещо.

В историята ми имаше прекалено много женски имена с начална буква А — Астролаб, Алиенор, Артемида и нейният храм, Амели на Айфел и неговата кула. Първата гласна, черна на цвят според Рембо, не се появяваше случайно. Гигантското А, което се извисяваше над Париж, щеше да понесе удара на моята страст.

Не беше речено, че любовта ми към Астролаб ще остане незадоволена. Отказания ми сексуален акт щях да изживея в нисък полет над града.

Към 20 часа двете млади жени се приземиха в отлично настроение. Алиенор, която изглеждаше особено щастлива, ме целуна с жар. Понесох целувките на заешката уста с надеждата, че следите им ще бъдат измити от устните на Астролаб, но тя се показва по-сдържана.

— Хареса ли ти? — попитах я.

— Много. Въпреки че намеренията ти бяха спорни.

Глупачката не знаеше, че подобни думи само затвърдяват решението ми. Искаше ми се да ѝ кажа, че моята благосклонност към нея е нещо рядко, за което трябва да се покаже достойна. Но щеше да ми се изсмее в лицето.

Кускусът в отсрещното кафене ни дойде точно навреме. Момичетата откриха невероятното щастие да ядеш на пристигане от пътешествие. Прочистена от вини и забрани, осакатяващи я от хилядолетия насам, храната скача в устата, жизнерадостна като жаба. Немислимо е да излезеш натежал от подобна дейност. Храненето е просто игра.

Моето въодушевление беше по-умерено. Трудно се преглъща, когато в корема си имаш самолет. Преди се страхувах да не се отметна от решението си, сега усещах как то целия ме изпълва. Нямах да се почувствам свободен, докато не осъществях замисъла си — бях програмиран като бомба със закъснител.

Поведението на Астролаб беше последното, което можеше да ме разубеди. Тя описваше пътуването си с ентузиазъм, който ми се струваше глупав. Знаех, че всички начинаещи се държат така, но въпреки това не изпитвах нито съпричастие, нито снизходителност.

Най-много се сърдим на хората, когато те нямат никаква вина. Осъзнавах, че злобата ми е несправедлива, затова реших да не късам с Астролаб, което само би подсилило страстта ми, а просто да се отдалеча от нея. „На бас, че няма дори да забележи“, помислих си.

Защо да си усложняваме живота? Няколко години по-рано се бях запознал с някой си Максимилиан Фигие, пилот. Обадох му се и го попитах без заобикалки как се пилотира Боинг 747.

Той ми го обясни по най-простия начин. Водех си бележки. Накрая повторих всички инструкции и го попитах:

— Смятате ли, че сега ще мога да пилотирам боинг?

— Не. Няма да ви навреди малко тренировка на тренажор.

— Къде мога да намеря тренажор?

Каза ми.

— Пилот ли искате да станете? — попита ме с леко иронична нотка.

— Не. Пиша роман, героят ми подготвя отвличане на самолет. Благодаря, Максимилиан.

Защо да е сложно, като може да е просто? От името на Максимилиан Фигие се обадох на човека с тренажора. Идеята да участва в писането на роман му се видя забавна и той ми предложи да го посетя. Докато ми обясняваше, аз си записвах. В един момент взе химикалката от ръката ми и поправи една правописна грешка, която току-що бях допуснал.

— Като публикуваш романа, не забравяй да ме споменеш в списъка с благодарностите — заключи той.

Всеки може да стане злосторник, достатъчно е да благодари на тези, които му помагат.

Бастиен — въпросният тип, ми определи няколко часа, за да се упражнявам на тренажора.

— Иначе ще се усети, че героят ти не знае нищо. Не бива да претупваш нещата.

Направо се влюбих в човешката солидарност, предизвикана от моята инициатива. Разбира се, тези хора не знаеха, че помагат на престъпник. Но ако знаеха, дали щяха да се държат иначе?

Бастиен беше прав — записките ми нямаше да са ми от особена полза без практикуване. И наистина, най-много научих не от тях, а от тренажора. Аз, който никога не бях изпитвал влечение към видеоигрите, сега се пристрастих към тях.

Естествено, тези тренировки не ме направиха пилот. Но с основание или не, смятам, че за моята мисия вече съм на ниво.

След като си купих билета, проверих какво е останало на сметката ми — около 4000 евро. Нямаше да мога да изживея като милиардер седмицата, която ми оставаше, но имах достатъчно, за да се позабавлявам.

Поканих Астролаб и Алиенор на обяд в „Ла Тур д’Аржан“. Не исках да умра, без да съм опитал прочутата патица с кървав сос.

— Да не би да си спечелил от тотото? — попита ме тази, която все по-малко обсебваше мислите ми.

— Не. Дълга ви един обяд. Оня ден имаше само гъби.

— Все пак „Ла Тур д’Аржан“, не се ли изсилваш?

Масата ни беше до прозореца, към който я насочих с поглед.

— Това е единственият ресторант в Париж, откъдето се вижда гърбът на „Нотр Дам“.

Тя дълго се взира, преди да каже:

— Наистина е още по-хубава откъм гърба.

По един напълно естествен начин бях охладнял към Астролаб. Любовта ми към нея вече не ми причиняваше страдание. От това обноските ми станаха по-добри и това видимо ѝ харесваше.

После ми предложи да ги придружа у тях. Отклоних поканата. Астролаб не каза нищо, но видях как отказът ми я натъжи. С ирония си помислих, че ако ми беше подарила разочарованието си месец по-рано, щях да съм луд от радост и дните на Айфеловата кула нямаше да са преброени. Сега беше прекалено късно — тъгата ѝ не ме засягаше.

Жените обичат не когато трябва.

Вчера сутринта получих това писмо от Астролаб. Вадя го от джоба си, за да го препиша.

Зоил,

Променил си се. Съжалявам за това, но не те упреквам. Сигурно си имаш причини. Това, което си взел за студенина, беше просто неспокойната реакция на жена, която се чувства обичана повече, отколкото е очаквала. Това не ми беше неприятно, напротив. Но изкуството да получаваш диаманти не се преподава никъде и аз, като всички останали, не го владея. Ако съм те изгубила, се оттеглям и ти благодаря за каратите, които ми дари. Ако има и най-малка надежда да се върнеш при мен, знай, че те чакам и ти обещавам, ако не да бъда по-умела, то поне повече да не крия от теб любовния си трепет.

Твоя Астролаб

Има два начина да се прочете подобно послание — или красотата му те разплаква, или комизмът му те разсмива. У мен все още има достатъчно любов, та тези думи да ми подпалят главата, но и достатъчно трезвост, за да видя смешното в тях. Човек е напълно снизходителен само когато е лудо влюбен. Щом любовта му понамалее, веднага си възвръща обичайната лошотия. Люшкам се между тези два стадия.

В същото време преписването на писмото си свърши работата — възобнови силата на думите. Партитурите са по-вълнуващи, когато човек свири по тях, отколкото когато ги чете.

Чувствам, че решимостта ми отслабва. Проклета Астролаб, няма да се огъна. Знам, че е лесно да се откажа от моя план — достатъчно би било да напусна летището, да дойда при теб и този път присъствието на лудата писателка не би ми попречило да постигна целта си. Ти си в състоянието, в което аз бях през зимата, и нищо няма да ми откажеш. Толкова много те желяех такава, така исках да те видя трескава като мен.

Но ще стисна зъби, няма да слушам тези излияния, които ме тласкат към теб. Онова, което идва прекалено късно, унижава

достойнството. Това е положението. Освен това се заклек да бъде твърд. Устоялият на песента на сирените Одисей би ме разбрал. Проблемът със сирените е, че не пеят, когато трябва.

Моментът наближава. Ще отида до тоалетната с чантата си. В безмитния магазин купих бутилка „Кристал“ на Рьодерер. Можем да се запитаме защо избрах тази марка, след като съдържанието на бутилката е без значение, така че и най-обикновеното шампанско би свършило работа. Ами стори ми се, че моите жертви заслужават да бъдат затрити с луксозни средства.

Ще счупя бутилката в тоалетната чиния и ще събера най-едрите парчета. Гърлото, което добре ще пасне на ръката ми, ще е най-доброто ми оръжие. Жалко за похабеното вино, но не може без щети. Изключено е да изпия дори и глътка — имам нужда от хладна глава. И без това еликсирът няма да е достатъчно изстуден.

Астролаб беше за мен единственото ледено шампанско. Все едно. Ще умра трезвен.

Когато самолетът излети, ще трябва да отида в кабината на пилотите и да им прережа гърлата със стъклото. Замислих се дали съм способен на такъв акт и тъй като не можех да отговоря на този въпрос, реших, че единственото решение бе да не мисля за него. И най-леката психологическа подготовка би отслабила силите ми.

Не би трябвало да е толкова сложно — виждал съм го стотици пъти във филмите и съм го повтарял хиляди пъти пред огледалото. Важното е да не се мисли за нищо. За целта бях предвидил в този момент да си тананикам песни от „Зимно пътуване“ на Шуберт, защото няма нищо общо между моя акт и тази музика.

Когато приключа, ще поема пилотирането на самолета. Радостно си казвам, че това ще бъде начин да проверя доколко ефикасно е обучението на Максимилиан Фигие и какво съм научил на тренажора. Така или иначе всичко ще свърши с въздушна катастрофа. Решението с Айфеловата кула е по-оригинално, отколкото с някой треторазряден хотел в Гонес. Впрочем дали тази история с буквата А е истинска?

Вратата на кабината ще бъде заключена отвътре. Ще съм единственият господар след Господ. Смятам, че усещането ще е прекрасно.

Ако нещата се развият според сценария, ще насоча моя кораб към Париж. Днес е 19 март, небето е ясно, светлината все още е със

зимна чистота — гледката ще бъде възхитителна.

Обичам родния си град, сега ще усетя това по-силно от всякога. Често съм забелязвал този феномен — за да обичаш нещо, трябва да си го виждал от високо. Сигурно затова си представяме Господ над земята, иначе как би могъл да ни обича?

Ще пристигна от север, ще завия леко надясно, ще прелетя над Триумфалната арка, гигантското А на Айфеловата кула ще ме очаква, здраво стъпило на краката си. Ще я даря с любовта, вдъхвана ни от онези, които зависят от милостта ни.

Искрено се надявам, че моята операция няма да загрози тъй красивия дворец „Галиера“, нито ще заличи прекрасната фраза на Валери, гравирани на фронтона на двореца „Шайо“.

Стюардесата скоро ще покани пътниците да се качат на борда на самолета. Отказвам да се моля за смелост — това би означавало, че нямам такава.

Не предвиждам неуспех. Знам, че ще успея.

Затварям очи, съсредоточавам се. Вече усещам голямото тяло на Айфеловата кула. Що се отнася до мен, толкова съм слят с моя самолет, че се наслаждавам с цялото си метално същество.

Никога не съм имал такъв силен усет за собствения си скелет. Това трябва да е любовта.

Ето ме в самолета. Стюардите, които ще умрат, ме поздравяват. След малко ще излетим.

Пролетта може да започне.

---

[1] Неограничено (лат.). — Б.р. ↑

[2] Разхождащ се (от гр.) — последовател на Аристотел, който провеждал философските си знания по време на разходка. — Б.р. ↑

[3] Френската електрическа компания — Б.р. ↑

[4] Френската газова компания — Б.р. ↑

[5] Похитител на самолети, влакове и пр. (от англ.). — Б.р. ↑

[6] Строг закон, но закон (от лат.). — Б.р. ↑

Издание:

Автор: Амели Нотомб

Заглавие: Зимно пътуване

Преводач: Светла Лекарска

Година на превод: 2011

Език, от който е преведено: френски

Издание: първо

Издател: ИК „Колибри“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2011

Тип: Роман

Националност: френска

Печатница: „Симолени“

Редактор: Росица Ташева

Коректор: Петя Величкова

ISBN: 978-954-529-375-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1007>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.